

RISIKO- OG KAPITALSTYRING FEBRUAR 2017

RISIKO

INDHOLD

Indledning	3
1. LEDELSE OG STYRING PÅ RISIKOOMRÅDET	5
1.1 Ledelseserklæringer	5
1.2 DLRs bestyrelse	6
1.3 Den overordnede styring af risici i DLR	6
1.4 Tilsynsdiamant	7
1.5 Opgørelse af den totale risikoeksponering	8
1.6 Risikostyring, compliance og kontrol	8
1.7 Bestyrelsesudvalg	10
2. KREDITRISIKO	11
2.1 Kreditvurdering	11
2.2 Overvågning af kreditrisiko	11
2.3 Garantiordninger	11
2.4 Gearing	13
2.5 Låneporteføljens sammensætning	14
2.6 Låneporteføljens LTV	16
2.7 Kreditrisiko og udvandringsrisiko	17
2.8 Restancer, nedskrivninger og tab	19
2.9 Behæftede aktiver	22
2.10 Aktuell udvikling indenfor DLRs væsentligste aktivitetsområder	23
2.11 IRB-modeller	24
3. MARKEDS- OG LIKVIDITETSRISIKO	29
3.1 Renterisiko	30
3.2 Valutakursrisiko	30
3.3 Aktierisiko	31
3.4 Modpartsrisiko og finansielle instrumenter	31
3.5 Likviditetsrisiko og likviditetsstyring	31
4. IT- OG OPERATIONEL RISIKO M.V.	34
4.1 IT-risiko	34
4.2 Operationel risiko	34
4.3 Forsikringsrisici	35
4.4 Ejendomsrisiko	35
5. KAPITALSTYRING	36
5.1 Kapitalmålsætning	36
5.2 Kapitalplan 2021	36
6. KAPITALFORHOLD	37
6.1 Kapitalgrundlag	37
6.2 Kapitaldækningsregler samt udpegning som SIFI-institut	38
6.3 Anvendelse af kreditvurderingsbureau (ECAI)	38
6.4 Kapitalprocent	38
6.5 Kontracyklisk buffer	39
6.6 Solvenskrav og tilstrækkeligt kapitalgrundlag	39
6.7 Tilstrækkeligt kapitalgrundlag og solvensbehov	40
6.8 LTV overholdelse	42
6.9 Gældsbuffer	42
6.10 Ratingforhold	42
7. LEDELSES- OG AFLØNNINGSFORHOLD	44
7.1 Ledelse og Administration	44
7.2 Ansættelsespolitik	47
7.3 Aflønningsforhold	47
APPENDIKS A	49
APPENDIKS B	52

DLR Kredit A/S (herefter "DLR") er et dansk realkreditinstitut ejet af 61 lokale og landsdækkende pengeinstitutter m.fl. samt af Nykredit Realkredit A/S og PRAS A/S. Efter tilbagekøb af egne aktier fra Finansiell Stabilitet og Nationalbanken i 2016 ejer DLR selv 9,5 pct. af aktiekapitalen.

DLR yder lån mod pant i fast ejendom inden for områderne landbrug, herunder boliglandbrug, byerhverv og private andelsboliger. Byerhverv er en fællesbetegnelse for private beboelsesejendomme til udlejning, kontor- og forretningsejendomme, alment boligbyggeri, industri- og håndværkseejendomme, kollektive energiforsyningsanlæg og "andre ejendomme" (primært ubebyggede grunde). Siden 2002 har DLR også, omend i begrænset omfang, ydet lån i Grønland, og siden 2009 ligeledes på Færøerne. Ved udgangen af 2016 udgjorde DLRs låneportefølje målt ved obligationsrestgælden 137,7 mia. kr., hvoraf udlån i Grønland og på Færøerne udgjorde 1,8 mia. kr. svarende til 1,3 pct. af porteføljen.

DLR beskæftigede i gennemsnit 165 medarbejdere i 2016 omregnet til heltidsbeskæftigede. DLR har ingen filialer, idet låneformidlingen foregår gennem aktionærpengeinstitutternes filialnet.

DLR modtager låneansøgninger via lånsøgers pengeinstitut, hvorefter DLRs vurderingssagkyndige foretager en vurdering af den pågældende ejendom. Ansøgningen afgøres herefter i DLRs udlånsafdeling på basis af ejendommens vurdering, regnskabsmateriale samt udtalelser fra lånsøgers pengeinstitutforbindelse. DLRs vurderingssagkyndige er uafhængige af kreditbevillingsprocessen. Der er således en klar funktionsadskillelse mellem ejendomsvurdering, kreditvurdering og lånebevilning, samt låneadministration og opfølgning.

DLR har igennem de seneste år, på trods af vanskelige forhold for dele af DLRs primære udlånsområder, været i stand til at generere en stabil indtjening, ligesom tab og nedskrivninger, konjunkturerne taget i betragtning, har ligget på et acceptabelt niveau.

DLR opnåede i 2016 et resultat før skat på 1.039 mio. kr. mod 875 mio. kr. i 2015. Efter skat blev resultatet 811 mio. kr. mod 670 mio. kr. året før. Resultatet er tilfredsstillende og bedre end forventet.

DLRs primære udlånsområder er landbrugs- og byerhvervsejendomme samt private andelsboliger. DLRs udlån formidles stort set udelukkende gennem aktionærpengeinstitutterne, de lokale og landsdækkende banker.

Udlånsaktiviteten tog fart i 2016, bl.a. med baggrund i det nye garantikoncept DLR introducerede primo 2015. Udlånsporteføljen, der gennem en årække har været konstant, voksede i 2016 med 5,0 mia. kr. nominelt til 137,5 mia. kr. To tredjedele af stigningen vedrører udlån til byerhvervsejendomme, mens en tredjedel var landbrugsrelateret.

Bruttoudlånet udgjorde 23,1 mia. kr. i 2016, hvilket var på niveau med 2015. I 2016 var bruttoudlånet dog i højere grad drevet af nyudlån, hvorimod bruttoudlånet i de foregående år har været præget af låneomlægninger som følge af stor konverteringsaktivitet, der havde baggrund i DLRs gennemførte kampanjer rettet mod korte rentetilpasningslån med henblik på at nedbringe refinansieringsrisikoen.

DLRs kapitalgrundlag blev i 2016 påvirket af tilbagekøb af DLR-aktier fra Finansiell Stabilitet og Nationalbanken for samlet 970 mio. kr. Endvidere fik DLR i 1. kvartal 2016 Finanstilsynets godkendelse til at anvende IRB-modeller til opgørelse af risikoeksponeringen for kreditrisiko på porteføljen af udlån til produktionslandbrug. Årets overskud på 726 mio. kr. efter rentebetaling til indehavere af hybrid kernekapital er i sin helhed henlagt til reserverne. Udviklingen i DLRs kapitalforhold har betydet, at DLRs kapitalprocent ultimo 2016 udgør 14,3 mod 12,9 ultimo 2015. Kernekapitalprocenten udgør tilsvarende 14,3 ultimo 2016.

DLRs egenkapital udgjorde 12.259 mio. kr. pr. 31. december 2016 mod 12.503 mio. kr. ved udgangen af 2015. I egenkapitalen indgår aktiekapitalen

---

på nominelt 570 mio. kr., DLRs reserver på 10.389 mio. kr., hvoraf den "bundne fondsreserve" udgør 2.338 mio. kr., samt hybrid kernekapital på 1.300 kr. optaget i 2012.

Der er fortsat tegn på, at væksten i dansk økonomi, der i første omgang har været koncentreret omkring de største byer, langsomt er ved at brede sig til andre områder af landet. Dette har haft positiv betydning for DLRs kundesegmenter inden for byerhvervsvirksomheder. Inden for denne kundegruppe har DLR forventning om en fortsat forøgelse af forretningsomfanget i 2017.

Landbrugserhvervet synes at have lagt indtjeningskrisen bag sig. Efter et par år med meget svag indtjening i mælke- og svineproduktionen er der udsigt til bedre afregningspriser i 2017, hvilket vil medføre en væsentlig fremgang i indtjeningen og mulighed for drifts- og likviditetsmæssigt overskud på de fleste bedrifter. Der er dog fortsat en række producen-

ter som, med baggrund i en meget stor gældsbelastning, er økonomisk udfordrede. For landbrugsområdet forventer DLR en behersket udlånsaktivitet i 2017, når der ses bort fra lånekonverteringer.

DLR har været ratet af S&P Global Ratings (Standard & Poor's) siden maj 2012 og har en udsteder-rating på BBB+ med stabilt "outlook" samt en AAA rating på DLRs særligt dækkede obligationer (SDO) og realkreditobligationer (RO). Udstederratingen er senest bekræftet af S&P i juli 2016. Tilsvarende bekræftede S&P i december 2016 AAA-ratingen af DLRs SDO og RO obligationer samt A-ratingen af DLRs Senior Secured Bonds. Obligationsratingen har ligeledes stabilt "outlook".

DLRs bestyrelse og direktion har den 23. februar 2017 godkendt nærværende rapport om risiko- og kapitalstyring for 2016, der er udarbejdet i medfør af CRR-forordningens søjle III-oplysningskrav (CRR artikel 431-455).

1. LEDELSE OG STYRING PÅ RISIKOOMRÅDET

DLR er som realkreditinstitut eksponeret mod forskellige risikotyper såsom kreditrisiko, markedsrisiko, likviditetsrisiko og operationel risiko m.v., hvoraf kreditrisikoen udgør langt den største del. Risikoen for tab vurderes dog at være begrænset som følge af DLRs relativt enkle forretningsmodel, fokus på politikker og retningslinjer, stram kreditstyring, garantikoncepter og tabsmodregning, begrænset risiko på markedsområdet m.v.

DLR har valgt at operere med et kapitalberedskab, der overstiger det regulatoriske mindstekrav. Kapitalberedskabet kombineret med årets løbende overskud, der udgør en første buffer mod tab, vil dermed kunne absorbere tab af et ganske betydeligt omfang.

På baggrund heraf vurderes den samlede risiko i forbindelse med DLRs drift at være begrænset.

Risikostyring er et centralt element i DLRs daglige drift. DLR er i lighed med andre realkreditinstitutter bl.a. underlagt lov om realkreditlån og realkreditobligationer mv., lov om finansiel virksomhed, bekendtgørelse om obligationsudstedelse, balanceprincip og risikostyring ("obligationsbekendtgørelsen") samt øvrige bekendtgørelser udstedt i medfør af den nævnte lovgivning. Den begrænsede risiko kan blandt andet tilskrives den detaljerede, risikoreducerende lovgivning.

Som led i DLRs udlånsaktivitet anvender DLR det specifikke balanceprincip, som er fastlagt i obligationsbekendtgørelsen. Princippet indebærer, at der er fuld overensstemmelse mellem de rente- og afdragsbetalinger, som DLR modtager fra låntagerne, og DLRs betalinger til obligationsejerne.

Balanceprincippet betyder endvidere, at DLR reelt ikke påtager sig rente- og valutarisici samt likviditetsrisici på udlånsforretningen, herunder risici ved førtidig indfrielse af lån. Den væsentligste form for risiko er kreditrisikoen, det vil sige risikoen for låntagers manglende betalingsevne.

1.1 Ledelseserklæringer

Det er bestyrelsens vurdering, at DLRs risikostyringsordninger er tilstrækkelige og giver sikkerhed for, at de indførte risikostyringssystemer er tilstrækkelige i forhold til DLRs profil og strategi.

Det er samtidig bestyrelsens vurdering, at nedenstående beskrivelse af DLRs overordnede risikoprofil giver et retvisende billede af DLRs risikostyring og risikoappetit.

Bestyrelsens vurdering er foretaget på baggrund af den af bestyrelsen vedtagne forretningsmodel og strategi og rapporteringer forelagt for bestyrelsen af direktionen, intern revision, risikoansvarlige og complianceansvarlige.

En gennemgang af forretningsmodel og politikker viser, at forretningsmodellens overordnede krav til de enkelte risikoområder fuldt og dækkende udmøntes i de enkelte politikkers mere specificerede grænser, at en gennemgang af bestyrelsens retningslinjer til direktionen og videregivne beføjelser viser, at de fastsatte grænser i de enkelte politikker fuldt og dækkende udmøntes i de underliggende retningslinjer til direktionen og videregivne beføjelser, at de reelle risici ligger inden for grænserne, fastsat i de enkelte politikker og i videregivne beføjelser, og at det på den baggrund er bestyrelsens vurdering, at der er overensstemmelse mellem forretningsmodel, politikker, retningslinjer og de reelle risici inden for de enkelte områder.

DLRs forretningsstrategi er baseret på ønsket om inden for sit markedsområde at være en stærk og attraktiv samarbejdspartner for private og erhvervsvirksomheder. DLR ønsker en lønsom indtjening baseret på en prissætning af produkterne, som afspejler den risiko og kapitalbinding, som DLR påtager sig sammen med en helhedsvurdering af forretningsomfanget med kunder og modparter. DLR ønsker en passende robust kapitalbase, der understøtter forretningsmodellen og obligationsratingen.

Bestyrelsens maksimale risikotolerance styres via fastsatte grænser i de enkelte politikker og retningslinjer. Derudover forholder bestyrelsen sig bl.a. til de grænser, der er gældende i tilsynsdiamanten.

1.2 DLRs bestyrelse

DLR vurderer løbende, om bestyrelsen besidder den fornødne viden og erfaring på DLRs væsentlige risikoområder.

DLR har nedsat et nomineringsudvalg, der bl.a. skal forestå vurderingen af den samlede bestyrelses viden og erfaring. Herudover skal udvalget indstille nye medlemmer til DLRs bestyrelse for DLRs generalforsamling. I denne proces overvejes udover ovennævnte viden og erfaring også DLRs politik vedrørende det underrepræsenterede køn samt politik for mangfoldighed. Der henvises i øvrigt til kapitel 7 om ledelses- og aflønningsforhold.

1.3 Den overordnede styring af risici i DLR

DLRs bestyrelse har det overordnede ansvar for at afgrænse og overvåge DLRs risici. Bestyrelsen har derfor på baggrund af DLRs forretningsmodel og risikovurdering m.v. fastlagt politikker og retningslinjer og dermed rammerne for de risici, som DLR ønsker at påtage sig. Med udgangspunkt heri er ansvaret delegeret videre i DLRs organisation.

Bestyrelsen informeres løbende om og behandler de overordnede risikoparametre på bestyrelsesmøder samt på ad hoc basis, når forholdene tilsiger det. Endvidere udarbejdes der minimum årligt en samlet redegørelse af DLRs risikoforhold til bestyrelsen, der vurderer, om de pågældende risici ligger på et acceptabelt niveau. Direktionen informeres løbende på møder eller skriftligt om DLRs risici og er ligeledes involveret i den løbende overvågning og styring af risici vedrørende forhold af mere overordnet og principiel karakter inden for de enkelte risikoområder. I tabel 1 er angivet en oversigt over DLRs ledelsesrapportering vedrørende risiko- og kapitalstyring.

DLR har endvidere under bestyrelsen nedsat såvel et risikoudvalg som et revisionsudvalg, hvor risikoforhold behandles. Revisionsudvalget har bl.a. til opgave at gennemgå regnskabs-, revisions- og

sikkerhedsmæssige forhold og at overvåge DLRs interne kontrol- og risikostyringssystemer. Risikoudvalget har bl.a. til opgave at rådgive bestyrelsen om DLRs overordnede nuværende og fremtidige risikoprofil og -strategi og at bistå bestyrelsen med at sikre, at bestyrelsens risikostrategi implementeres. Herudover behandler risikoudvalget væsentligt materiale, såsom risikoredegørelsen og opgørelsen af det tilstrækkelige kapitalgrundlag og solvensbehovet, inden bestyrelsens gennemgang.

DLR har ligeledes i henhold til lovgivningen oprettet en risikostyringsfunktion med en organisatorisk uafhængig leder, der refererer direkte til direktionen. En eventuel afskedigelse af den risikoansvarlige skal godkendes af DLRs bestyrelse. DLRs risikoansvarlige er samtidig udpeget som complianceansvarlig samt overordnet ansvarlig for DLRs uafhængige kontroller, hvilket medvirker til, at den risikoansvarlige opnår et godt overblik over DLRs risici.

Der er etableret passende procedurer, der sikrer den risikoansvarliges uafhængighed på trods af de øvrige opgaver, der udføres. Den risikoansvarlige er eksempelvis ikke involveret af kontrol af egne områder. Den risikoansvarlige har endvidere mulighed for i nødvendigt omfang at trække på DLRs øvrige medarbejdere til særlige opgaver.

Den risikoansvarlige har mulighed for at udtrykke betænkelighed og advare bestyrelsen om særlige forhold. Den risikoansvarlige deltager desuden fast i risikoudvalgets møder og bistår dette med information. Den risikoansvarlige deltager endvidere løbende i bestyrelsens møder, herunder i forbindelse med afgivelse af risikostyringsfunktionens rapport.

Som nævnt ovenfor er den risikoansvarlige ligeledes ansvarlig for DLRs uafhængige kontroller. DLR har med baggrund i bekendtgørelse om ledelse og styring af kreditinstitutter m.fl. løbende over en årrække styrket det eksisterende set-up af kontroller og rapportering.

Tabel 1. Rapporteringsoversigt for DLR, risiko- og kapitalstyring

Emne	Modtager	Frekvens
14-dages rapport over markedsrisici på fondsbeholdningen	Direktionen	Hver 14. dag
Månedssrapport over udviklingen i DLRs långivning, markedsandele og ratingen på udlånsporteføljen	Bestyrelsen, Direktionen	Månedlig
Vurdering af behov for opdatering af solvensbehov	Direktionen	Månedlig
Kvartalsrapport over tab, restancer, nedskrivninger m.v.	Bestyrelsen, Direktionen	Kvartalsvis
Kvartalsrapport over porteføljens sammensætning	Bestyrelsen, Direktionen	Kvartalsvis
Oversigt over formidlede lån fordelt på pengeinstitutter	Bestyrelsen, Direktionen	Kvartalsvis
Orienteringssager - lånetilbud	Bestyrelsen	Kvartalsvis
Supplerende sikkerhed og kapitalkrav	Bestyrelsen	Kvartalsvis
Kapitalforhold – individuelt solvensbehov (ICAAP)	Bestyrelsen	Kvartalsvis
Kapitalforhold – nødplan	Bestyrelsen	Kvartalsvis
Kvartalsrapport om opfyldelse af kapitalkrav	Bestyrelsen	Kvartalsvis
Oversigt over genopretningsindikatorer	Bestyrelsen	Kvartalsvis
Fondsrapport	Bestyrelsen, Direktionen	Kvartalsvis
Status på ratingsystemerne	Bestyrelsen, Direktionen	Halvårlig
Rapport vedr. direktionens administration af retningslinjer for engagementer med pengeinstitutter	Bestyrelsen	Halvårlig
Likviditetsrapport (ILAAP)	Bestyrelsen	Årlig
Risikovurdering	Bestyrelsen	Årlig
Genopretningsplan	Bestyrelsen	Årlig
Aktivgennemgang (§78)	Bestyrelsen, Direktionen	Årlig
Redegørelse og rapportering fra den risikoansvarlige (§71)	Bestyrelsen, Direktionen	Årlig
Compliancerapport (§71)	Bestyrelsen, Direktionen	Årlig
Risiko- og kapitalstyring	Bestyrelsen	Årlig

1.4 Tilsynsdiamant

Finanstilsynet har fastlagt en tilsynsdiamant for realkreditinstitutter med 5 pejlemærker og tilhørende grænseværdier for, hvad Finanstilsynet som udgangspunkt anser for realkreditvirksomhed med forhøjet risiko. Ved overskridelse af pejlemærkerne kan institutter modtage en risikoplysning eller vil i mere alvorlige tilfælde skulle udarbejde en redegørelse eller modtage påbud.

Tilsynsdiamantens pkt. 1, 2 og 5 er gældende fra 2018, mens pkt. 3 og 4 er gældende fra 2020.

DLR opfylder ultimo 2016 alle de fastlagte grænseværdier, jf. tabel 2.

Historisk har DLR haft en høj andel af lån med kort funding. Med henblik på at opfylde pejlemærke 4 om lån med kort funding har DLR igennem de seneste år reduceret andelen af lån med kort funding markant. Reduktionen er sket bl.a. ved konverteringskampagner i forbindelse med de afholdte refinansieringsauktioner. Overvejelser om tilpasninger som følge af tilsynsdiamanten inddrages i den løbende udlånsvirksomhed.

DLR forventer løbende at foretage de nødvendige tilpasninger med henblik på at opfylde kriterierne i tilsynsdiamanten i takt med implementeringen.

Tabel 2. DLRs overholdelse af grænseværdier i tilsynsdiamant for realkreditinstitutter ultimo 2016.

Tilsynsdiamant for realkreditinstitutter	Definition	2016	Finanstilsynets grænseværdier
1. Udlånsvækst: (løbende kvartal)			
Ejerboliger	Udlånsvæksten til de enkelte kundesegmenter skal være under 15 pct. pr. år. De fire kundesegmenter er private boligejere, boligudlejningsejendomme, landbrugsejendomme og andet erhverv.	-0,3%	<15%
Private udlejningsejendomme		11,9%	<15%
Landbrug		1,9%	<15%
Øvrigt erhverv		6,7%	<15%
2. Låntagers renterisiko			
	Andelen af lån, hvor Loan-to-value (LTV) overstiger 75 pct. af lånegrænsen, og hvor renten kun er låst fast i op til 2 år, skal være mindre end 25 pct. Gælder kun lån til private og lån til boligudlejningsejendomme. Der kan ses bort fra lån med afdækning i form af renteswaps og lignende.	15,4%	<25%
3. Afdragsfrihed på lån til private			
	Andelen af lån med afdragsfrihed i LTV-båndet over 75 pct. af lånegrænsen må maksimalt udgøre 10 pct. af den samlede lånemasse. Afdragsfri lån tæller med uanset placering i prioritetsrækkefølgen.	5,2%	<10%
4. Lån med kort funding: kvartalsvist			
4. kvartal 2015		12,3%	<12,5%
1. kvartal 2016	Andelen af udlån, der refinansieres, skal pr. kvartal være mindre end 12,5 pct. af den samlede udlånsportefølje.	4,0%	<12,5%
2. kvartal 2016		4,3%	<12,5%
3. kvartal 2016		3,9%	<12,5%
4. kvartal 2016		7,4%	<12,5%
4. Lån med kort funding: årligt			
	Andelen af udlån, der refinansieres, skal årligt være mindre end 25 pct. af udlånsporteføljen.	19,6%	<25%
5. Store eksponeringer			
	Summen af de 20 største eksponeringer skal være mindre end instituttets egentlige kernekapital.	30,0%	<100%

1.5 Opgørelse af den totale risikoeksponering

Med de gældende regler har kreditinstitutter mulighed for at anvende standardmetoden eller den interne ratingbaserede metode til opgørelse af virksomhedens risikoeksponering for kreditrisici. Uanset metodevalg skal kreditinstituttet afsætte kapital for hver eksponering svarende til risikoen på eksponeringen.

1.6 Risikostyring, compliance og kontrol

Generelt er DLR Kredit eksponeret over for forskellige risikotyper, primært kreditrisiko, markedsrisiko og operationel risiko, men også likviditetsrisiko, risiko for it-driftsforstyrrelse/-nedbrud, risiko vedr.

finansielle modparter m.m., som alle uddybes i de følgende delafsnit.

Der er en nær sammenhæng mellem forretningsmodel og de risikotyper, som DLR er eksponeret imod.

Bestyrelsen og direktionen har det overordnede ansvar for DLRs risikostyring, interne kontrol, overholdelse af relevant lovgivning samt anden regulering i relation til DLRs risiko. Bestyrelsen og direktionen fastlægger og godkender overordnede politikker, procedurer og kontroller på væsentlige områder i forbindelse med risikostyringen. Grundlaget herfor er en klar organisationsstruktur, jf. figur 1, klare rapporteringslinjer, autorisationsprocedurer samt funktionsadskillelse. Dette sikrer en klar

ansvarsfordeling og en passende funktionsadskillelse i kreditprocessen samt mellem drift, udvikling, risikostyring, rapportering og kontrol inden for de forskellige typer af risici. Samtlige forretningsgange m.m. er endvidere tilgængelige for alle DLRs ansatte.

I overensstemmelse med lovgivningens krav har bestyrelsen også etableret en intern revision, der refererer til bestyrelsen, og som i overensstemmelse med en af bestyrelsen godkendt revisionsplan stikprøvevis reviderer forretningsgange, manualer og interne kontroller på væsentlige og risikofyldte områder. Herudover er der ligeledes under bestyrelsen nedsat et risikoudvalg, der på særlige områder assisterer og forbereder materiale til bestyrelsen.

DLR har endvidere etableret en risikoovervågnings- og compliancefunktion med en risiko- og complianceansvarlig, der har ansvar for, at risikostyrings- og complianceopgaver varetages på be-

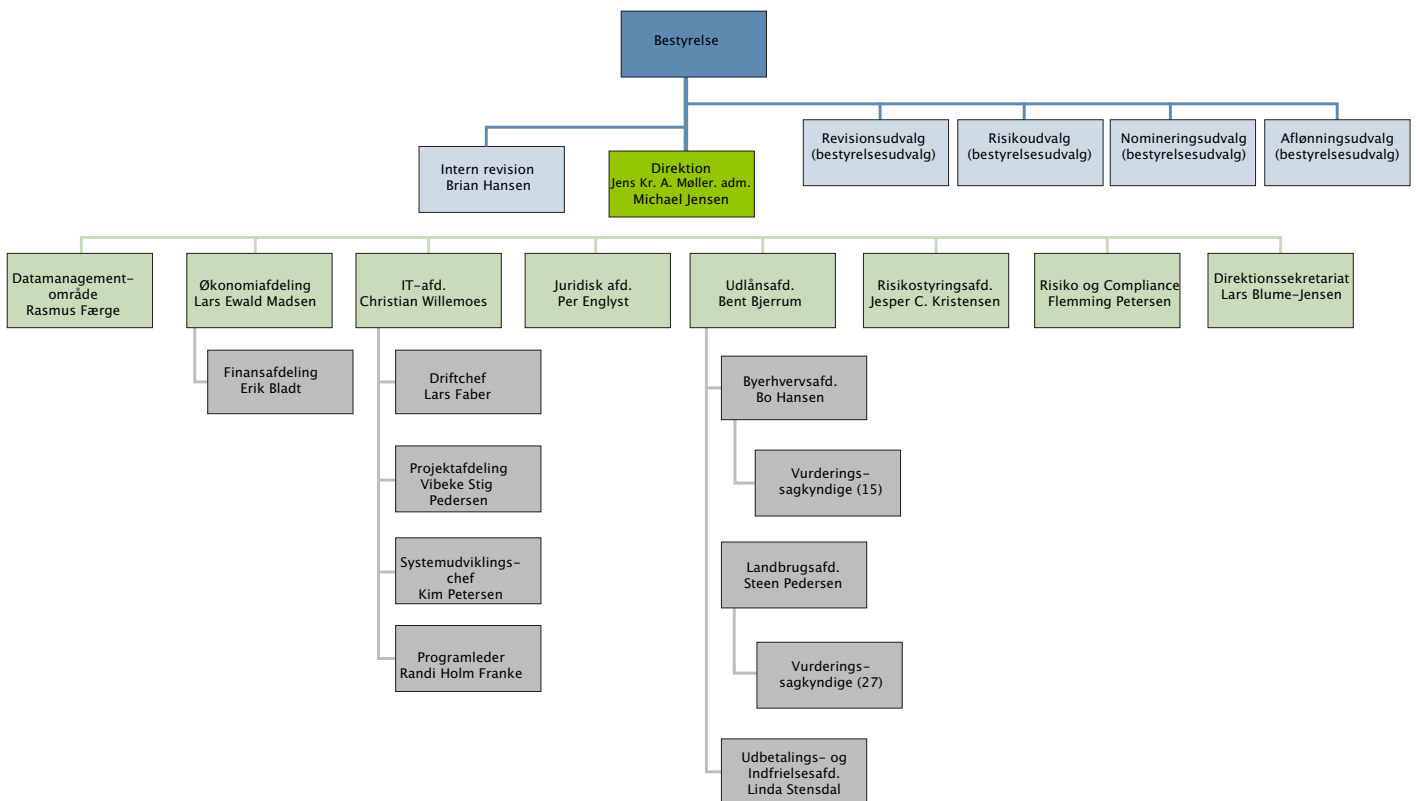
tryggende vis. Den risiko- og complianceansvarlige refererer direkte til DLRs direktion.

Den risiko- og complianceansvarlige rapporterer løbende til direktionen på kvartalsvise statusmøder, og mindst én gang årligt rapporteres til bestyrelsen. DLR har herudover etableret en uafhængig intern kontrolfunktion, der foretager kontroller af alle væsentlige risikobehæftede områder, jf. bekendtgørelsen om ledelse og styring i pengeinstitutter m.fl.

Målet med kontrolaktiviteterne er at sikre, at de udstukne mål, politikker, retningslinjer, manualer, procedurer m.v. overholdes, samt rettidigt at forebygge, opdage og rette eventuelle fejl, afvigelser, mangler m.v. Kontrolaktiviteterne omfatter manuelle og fysiske kontroller samt generelle it-kontroller og automatiske anvendelseskontroller i de forskellige it-systemer m.v.

Overvågning og kontroller sker ved løbende og/eller periodiske gennemgange og kontroller på alle

Figur 1. Organisationsdiagram for DLR, februar 2017

---

væsentlige niveauer. Omfanget og hyppigheden heraf afhænger primært af risikovurderingen og resultaterne af de løbende kontroller. Eventuelle svagheder, kontrolsvigt, overskridelse af udstukne politikker, rammer m.v. eller andre aktuelle afvigelser rapporteres til direktionen. Væsentlige forhold rapporteres tillige til bestyrelsen, herunder revisionsudvalget, og der foretages bl.a. rapportering i den årlige risikovurdering.

1.7 Bestyrelsesudvalg

Der er under DLRs bestyrelse oprettet en række udvalg. De pågældende udvalg er:

- ▶ revisionsudvalg
- ▶ nomineringsudvalg
- ▶ aflønningsudvalg
- ▶ risikoudvalg

Medlemmerne af de pågældende udvalg udgøres af medlemmer af DLRs bestyrelse og herunder af såvel medarbejdervalgte som generalforsamlingsvalgte.

2. KREDITRISIKO

Som realkreditinstitut yder DLR udelukkende lån mod tinglyst pant i fast ejendom under iagttagelse af de lovgivningsmæssigt fastsatte grænser for lånenes sikkerhedsmæssige placering m.v. Denne aktivitet bevirker, at kreditrisikoen som følge af risikoen for tab på grund af låntagers misligholdelse af betalingsforpligtigelser over for DLR udgør langt størsteparten af den samlede risiko.

DLRs kreditrisiko er som følge af den valgte forretningsmodel begrænset til og koncentreret om landbrug m.v. samt byerhvervsejendomme, andelsboliger, industri- og håndværksejendomme, kollektiv energiforsyning samt i begrænset omfang ejerboliger i form af boliglandbrug samt ejendomme i Grønland og på Færøerne.

DLRs bestyrelse har med henblik på at fastsætte det ønskede risikoniveau fastlagt DLRs kreditpolitik og retningslinjer for DLRs kreditgivning, herunder grænser for direktionens kreditbeføjelse. Inden for disse rammer er der i interne forretningsgange og instrukser videredelegeret kreditbeføjelser til de forskellige led/personer i DLRs organisation.

2.1 Kreditvurdering

Med henblik på at afdække kreditrisikoen gennemføres en grundig vurdering af pantgrundlaget og af lånsøgers økonomi. Udgangspunktet for vurderingen af pantgrundlaget er fastlæggelse af markedsværdien for den ejendom, der ønskes belånt. Denne vurdering foretages af DLRs egne vurderingssagkyndige, som har betydeligt lokalkendskab. Ved fastlæggelse af ejendommens værdi indgår bl.a. stand og omsættelighed.

Vurderingen af kundens økonomi sker som udgangspunkt på baggrund af flere års regnskaber. Der tages ved vurderingen hensyn til såvel generelle konjunkturmæssige forhold som individuelle forhold, der kan påvirke lånsøgers resultater. Ved køb og væsentlige investeringer lægges der herudover vægt på budgetter, herunder om der kan opnås balance i økonomien med baggrund i realistiske forventninger.

Kreditvurderingen varetages af DLRs kreditafdeling i København. For visse kundegrupper anvendes kreditscoremodeller. Nødvendigheden af ekstra og mere detaljeret information om låntager varierer fra sag til sag og afhænger af låntagers økonomiske forhold. Jo større kompleksitet og risiko, der fremkommer i lånesagen, desto mere detaljerede undersøgelser bliver der foretaget for at sikre et tilstrækkeligt beslutningsgrundlag. Den etablerede organisatoriske opdeling sikrer funktionsadskillelse mellem ejendomsvurdering og kreditprøvning.

2.2 Overvågning af kreditrisiko

Kvartalsvist screenes porteføljen, og ud fra fastlagte risikosignaler – f.eks. restancer, registrering i RKI og regnskabsmæssig rapportering m.v. – udsøges kunder til manuel gennemgang med henblik på at konstatere, om der er indikation for værdiforringelse (OIV). For kunder med OIV foretages en beregning af, hvorvidt DLR kan forvente at blive påført tab, såfremt pantet må realiseres. På baggrund heraf foretages i givet fald en nedskrivning.

Individuelle nedskrivninger foretages således, når det er sandsynligt, at kunden ud fra objektive kriterier ikke vil være i stand til (helt eller delvist) at tilbagebetale lånet, samt hvis kunden har økonomiske vanskeligheder eller lignende, og dette vurderes at kunne udgøre en risiko for, at DLR lider tab.

Gruppevise nedskrivninger af udlånsporteføljer foretages, når primært væsentlige makroøkonomiske indikationer viser værdiforringelse, herunder ved ledelsesmæssige skøn i det omfang, at det vurderes, at modeller for beregning af de gruppevise nedskrivninger ikke i tilstrækkelig grad afspejler en øget risiko.

2.3 Garantiordninger

Ud over afdækningen i de belånte ejendomme og en grundig kreditprøvning har DLR yderligere reduceret kreditrisikoen for enkeltlån og risikoniveauet på porteføljeniveau igennem forskellige garantiordninger stillet af DLRs låneformidlende institutter (DLRs aktionærer).

Ved udgangen af 2016 var godt 93 pct. af DLRs låneportefølje omfattet af garantiordninger. Herudover var en mindre del af porteføljen på ca. 0,4 mia. kr. dækket af statsgaranti. Hovedparten af de eksponeringer, der ikke er omfattet af garantier, har som oftest en lav LTV-værdi.

Primo 2015 trådte DLRs uniforme garantikoncept, der omfatter alle væsentlige ejendoms-kategorier, i kraft. Belåning af ejendomme såsom industri- og håndværksejendomme, kollektive energiforsyningsanlæg eksklusive vindmøller samt grunde og egentlige specialejendomme ydes dog under forudsætning af yderligere garantistillelse.

Risikoen vedrørende det enkelte pengeinstituts låneportefølje i DLR under det uniforme garantikoncept bæres i følgende rækkefølge:

1. Risikoafdækning – 6 pct. garantistillelse

Det låneformidlende pengeinstitut stiller ved låneudbetalinger som udgangspunkt en individuel garanti omfattende det enkelte lån i hele lånets løbetid og dækkende den rangsidste del af lånet. Garantistillelsen dækker 6 pct. af lånets restgæld. I nogle tilfælde, f.eks. ved konvertering af visse lån, hvortil der er knyttet en erhvervs garanti, vil der af DLR blive stillet krav om en tillægs garanti, jf. nedenfor. Garantien reduceres ordinært i takt med, at lånet nedbringes.

2. Risikoafdækning - Tabsmodregning

Det uniforme garantikoncept omfatter tillige en tabsmodregningsordning i provisionsbetalingerne til instituttet, hvor det enkelte pengeinstitut modregnes samtlige tab, DLR måtte blive påført ud over, hvad der er dækket af de stillede 6 pct. garantier på låneniveau. Der modregnes alene tab på lån formidlet af det pågældende pengeinstitut. Fra 1. januar 2017 er tabsmodregningsordningen udvidet til at kunne foretages i op til 10 års provisioner mod tidligere op til 5 år.¹

---

¹ DLRs aktionærer har efter indstilling fra bestyrelse godkendt, at DLRs tabsmodregningsret under såvel det uniforme garantikoncept som "samarbejdsaftalen" forøges til 10 år for tab konstateret efter 1. januar 2017. Tidligere kunne tab modregnes i op til 3 år for lån under det uniforme garantikoncept, ydet i perioden 1. januar 2015 – 31. december 2016 hhv. op

3. Risikoafdækning - Porteføljegaranti

I det omfang, der er tab til modregning, der overstiger indeværende års og følgende 9 års forventede provisioner, kan DLR kræve, at sådanne tab inddækkes ved træk på porteføljegarantien, baseret på alle de af pengeinstituttet stillede 6 pct. direkte garantier.

Ved udgangen af december 2016 var 39,5 mia. kr. svarende til ca. 29 pct. af låneporteføljen omfattet af det uniforme garantikoncept.

Lån ydet indtil ultimo 2014

DLRs portefølje var indtil 2014 dækket af to forskellige garantikoncepter, der fortsat er aktive, men hvor omfanget reduceres i takt med, at de pågældende lån indfries eller afdrages m.v.

For lån til byerhvervsejendomme, det vil sige private boligudlejningsejendomme, private andelsboliger, kontor- og forretningsejendomme samt industri- og håndværksejendomme har de låneformidlende pengeinstitutter tidligere stillet en individuel tabsgaranti omfattende den yderste og mest risikobetonede del af udlånet. Garantien omfattede minimum den del af belåningen, der lå ud over 60 pct. af værdien for boligudlejningsejendomme og andelsboliger uden kommunal garanti samt den del, der lå ud over 35 pct. af værdien for kontor- og forretningsejendomme.

På industri- og håndværksejendomme/andre ejendomme samt lån på Færøerne og i Grønland blev der krævet skærpet garanti. Garantibeløbet bliver nedskrevet forholdsmæssigt i takt med erlæggelse af afdrag, og garantiperioden løber som udgangspunkt op til 16 år (evt. længere tid for lån med afdragsfrihed).

De tabsbegrænsende aftaler på erhvervsområdet for lån tilbudt frem til udgangen af 2014 omfatter ultimo 2016 garantier på 12,3 mia. kr. stillet for en portefølje på 28,8 mia. kr.

---

til 5 år for landbrugs lån under samarbejdsaftalen, ydet frem til udgangen af 2014.

For Grønland og Færøerne gør sig gældende, at udlån på dette område ikke er omfattet af det uniforme garantikoncept, og der derfor stadig kræves skærpet garanti.

Lån til landbrugs- og gartneriejendomme ydet før 2015 var ligeledes omfattet af en garantiaftale mellem DLR og de samarbejdende pengeinstitutter ("Samarbejdsaftalen"). Der er tale om en kollektiv garantiordning vedrørende lån ydet under samarbejdsaftalen mellem DLR og de låneformidlende pengeinstitutter, som træder i kraft, såfremt DLRs samlede tab på landbrugslån omfattet af aftalen og formidlet af aktionærpengeinstitutterne inden for det enkelte kalenderår overstiger et forud fastsat beløb (DLRs selvrisiko). Selvrisikoen er defineret som 1,5 gange det uvægtede gennemsnit af de seneste 5 års tab, dog minimum 0,25 pct. af udlånsporteføljen under samarbejdsaftalen. Aftalen omfatter ca. 60 mia. kr. af udlånsporteføljen ultimo 2016. DLR bærer således selv tab på op til ca. 150 mio. kr. (selvrisikoen) i 2017 (0,25 pct. af 60 mia. kr.).

Det enkelte pengeinstituts garantiandel svarer til andelen af formidlede lån til DLR, hvor pengeinstitutternes samlede tabsramme i 2017 maksimalt kan udgøre ca. 750 mio. kr. (5 gange DLRs selvrisiko). Tab ud over DLRs selvrisiko og pengeinstitutternes tabsramme bæres udelukkende af DLR.

DLR har endvidere indgået aftale ("samarbejdsaftalen") om modregning i det enkelte pengeinstituts provisionsbetalinger til fordel for DLR, såfremt lån formidlet til landbrugs- og gartneriejendomme igennem pengeinstituttet påfører DLR tab. Tab konstateret efter 1. januar 2017, der ikke kan modregnes i det enkelte års provisioner, fremføres til fremtidig provisionsmodregning i de følgende op til yderligere 9 år mod tidligere op til yderligere 4 år, jf. fodnote 1.

Slutteligt er udlån til støttet byggeri for størstepartens vedkommende delvist garanteret af den danske stat eller af danske kommuner.

På baggrund af såvel de tidligere garantiordninger som den løbende implementering af det nye garantikoncept må DLRs tabsrisiko på de nævnte udlånsområder betegnes som overskuelig og begrænset.

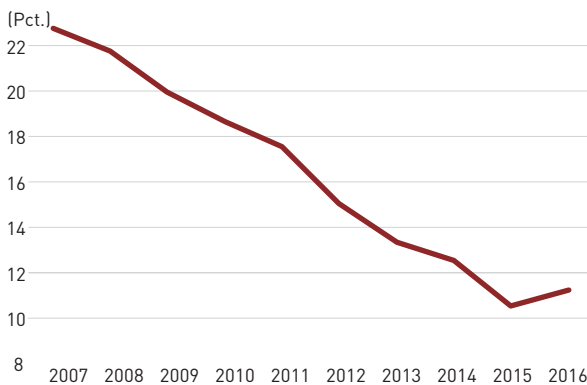
Der udarbejdes løbende (dagligt, ugentligt og månedsvis) rapporter over udviklingen i DLRs udlån, herunder over udviklingen i udlånet fordelt på brancher/ejendomstyper, låntyper m.v. Disse rapporter tilgår medarbejdere inden for kreditområdet, direktion og bestyrelse afhængig af rapporternes relevans for den pågældende modtagergruppe.

Alt i alt har DLR historisk haft en sund og konservativ kreditpolitik. Der henvises afsnit 2.8 for en nærmere gennemgang af DLRs nedskrivninger og konstaterede tab.

2.4 Gearing

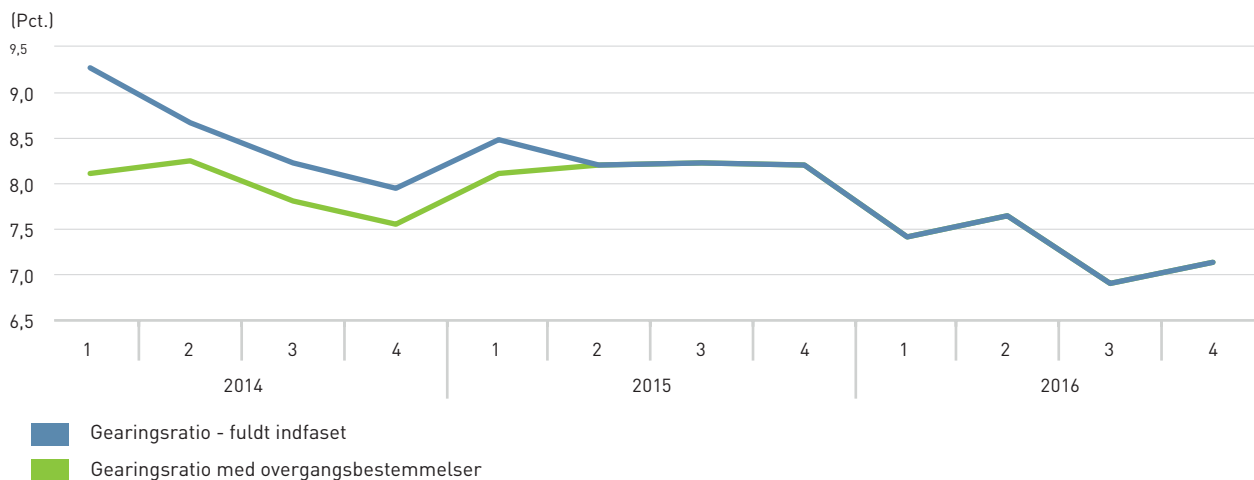
Nedenstående figur 2 viser udviklingen i DLRs gearing opgjort som udlån i forhold til egenkapital. DLR har løbende over en årrække reduceret gearingen fra knap 23 i 2007 til 10,6 ved udgangen af 2015. I 2016 er gearingen igen forøget svagt til 11,3, hvilket skyldes såvel en stigning i udlånet som tilbagekøb af egne aktier fra henholdsvis Finansiell Stabilitet og Nationalbanken for knap 1 mia. kr. Det nuværende lave gearingsniveau er positivt for DLRs samlede risiko.

Fig. 2: Udvikling i DLRs gearing (udlån i forhold til egenkapital)

Kilde: DLRs årsrapporter

Fig. 3. DLRs gearingsgrad (leverage ratio, CRR)

Kilde: DLRs interne beregninger

Ved anvendelse af den gældende definition for leverage ratio (gearing) i henhold til CRR, hvor gearingen beregnes som den samlede eksponering i forhold til kernekapitalen kan DLRs gearing opgøres til 7,3 pct. ultimo 2016.

DLRs bestyrelse har fastlagt en nedre grænse for den ønskede gearing på 5 pct. opgjort i henhold til definitionen i CRR. DLRs aktuelle gearing på 7,3 pct. giver dermed en betydelig overdækning i forhold til såvel det af bestyrelsen fastsatte krav på 5 pct. som det sandsynlige myndighedsfastlagte krav på 3 pct. Der henvises i øvrigt til [appendiks A](#) for nærmere informationer vedrørende DLRs gearing.

Tabel 3. DLRs gearingsgrad iht. CRR, ultimo 2016

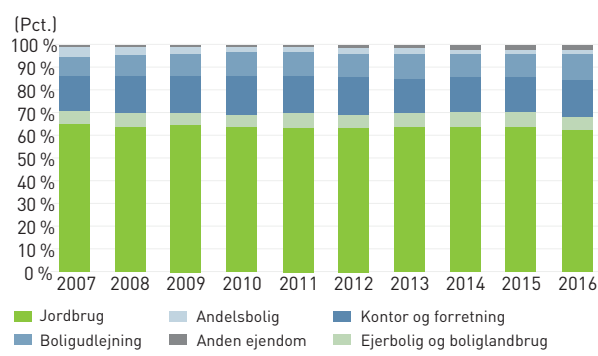
	(Mio. kr.)
Samlede aktiver	154.102,4
Ikke-balanceførte poster, lånetilbud m.v.	4.237,4
Fradrag i kernekapitalen (sektoraktier mm)	698,9
Samlede eksponeringer til gearingsgradens beregning	158.339,9
Kernekapital med overgangsordning	11.560,2
Kernekapital med fuld indfasning af CRR-regler	11.560,2
Gearingsgrad med overgangsordning	7,3%
Gearingsgrad med fuld indfasning af CRR-regler	7,3%

Kilde: DLRs interne opgørelser

2.5 Låneporteføljens sammensætning

Ved udgangen af 2016 udgjorde DLRs udlånsportefølje (målt ved obligationsrestgælden) 137,7 mia. kr. Her repræsenterede lån til landbrugsejendomme knap 63 pct., og ejerboliger inkl. boliglandbrug knap 6 pct. af DLRs udlånsportefølje, mens lån til byerhvervsejendomme og andelsboliger tegnede sig for godt 31 pct., jf. figur 4.

Fig. 4. DLRs udlån fordelt på ejendoms-kategorier

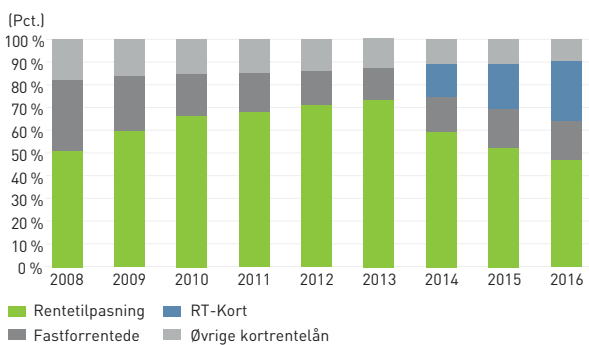
Kilde: DLRs interne opgørelser

Sammensætningen af DLRs udlånsportefølje fordelt på låntyper er vist i figur 5. DLR har siden 2014 gennemført målrettede kampagner for at få låntagere med korte rentetilpasningslån til at omlægge til lån med længere bagvedliggende funding. En del låntagere har i den forbindelse valgt at skifte til DLRs RT-Kort lån, der blev lanceret i slutningen

af 2013. RT-Kort er baseret på udstedelse af variabelt forrentede obligationer med reference til enten Cibor- eller Cita-renten. Indtil videre har RT-Kort været baseret på obligationer med 3-4 års løbetid.

Ultimo 2016 bestod 47 pct. af DLRs udlånsportefølje således af rentetilpasningslån mod 73 pct. ultimo 2013. Andelen af F1- og F2-lån var nedbragt til 12 pct. af låneporteføljen mod 58 pct. tre år tidligere, mens F3- og F5-lån udgjorde henholdsvis 18 og 15 pct. RT-Kort lån er vokset fra 0 pct. ultimo 2013 til 26 pct. ultimo 2016. Fastforrentede lån er i 2016 gået yderligere lidt frem til 18 pct., mens garantilån og kortrentelån udgør de resterende ca. 9 pct., hvilket er et lille fald.

Fig. 5: DLRs udlån fordelt på låntyper

Bemærk: Garantilån er lån med renteloft. Øvrige kortrentelån er ældre, konverterbare Cibor-/Euriborlån.
Kilde: DLRs årsrapporter

I 2016 udgjorde andelen af det samlede bruttoudlån med indledende afdragsfrihed 41 pct., hvilket var en mindre stigning i forhold til 2015, hvor andelen med indledende afdragsfrihed udgjorde 39 pct. af bruttoudlånet. Lån med afdragsfrihed er især udbredt på landbrugsområdet, idet 59 pct. af

bruttoudlånet til landbrug var med indledende afdragsfrihed i 2016. Derimod udgjorde andelen af bruttoudlånet med indledende afdragsfrihed 10-33 pct. på byerhvervsområdet, lavest for kontor- og forretningsejendomme.

For DLRs samlede udlånsportefølje udgjorde andelen af udlån med indledende afdragsfrihed 48 pct. ved udgangen af 2016, hvilket var et fald i forhold til 2015, hvor andelen udgjorde 51 pct. Lån med afdragsfrihed udgjorde 56 pct. af udlånet til landbrug, hvilket er på niveau med 2015. Andelen af lån med indledende afdragsfrihed til privat boligudlejning er derimod faldet markant over de seneste år og udgjorde 50 pct. ultimo 2016 mod 63 pct. to år tidligere. Lån med afdragsfrihed er mindst udbredt for ejerbolig inkl. boliglandbrug samt for kontor & forretningsejendomme, idet andelen udgjorde 27 pct. af udlånet til hvert af disse segmenter ultimo 2016.

DLRs udlånsportefølje kan karakteriseres som værende diversificeret med hensyn til geografi og antallet af kunder, men er dog som følge af forretningsmodellen branchemæssigt begrænset til landbrug, byerhverv og andelsboliger. En væsentlig andel på knap 2/3 af DLRs udlånsportefølje er koncentreret på landbrug. Geografisk er lånene spredt over hele landet, da de låneformidlende institutter (DLRs aktionærer) tilsammen råder over et betydeligt antal filialer landet over. DLR har herudover et beskedent udlån i Grønland og på Færøerne på i alt 1,8 mia. kr., svarende til 1,3 pct. af udlånet.

Fordelingen af DLRs udlån på geografi ultimo 2016 fremgår af tabel 4.

Tabel 4. DLRs udlån fordelt på geografi og ejendomstype ultimo 2016

(Mio. kr.)	Landbrug	Ejerboliger	Kontor- og forretnings- ejendomme	Private udlejnings- ejendomme	Andels- boliger	Andre	Obligations- restgæld i alt
Nordjylland	20.574	1.295	3.331	2.511	744	700	29.154
Midtjylland	27.425	1.816	5.981	4.629	654	1.146	41.652
Syddanmark	26.426	1.800	4.944	4.706	431	629	38.936
Hovedstaden	1.088	446	3.885	1.994	368	73	7.853
Sjælland	11.168	1.130	3.274	1.965	704	134	18.375
Grønland	0	496	92	202	55	0	845
Færøerne	0	928	0	0	0	0	928
I alt	86.680	7.910	21.506	16.007	2.956	2.682	137.742

Kilde: DLRs interne opgørelser

2.6 Låneporteføljens LTV

DLR yder realkreditlån med sikkerhed i fast ejendom. Til belysning af DLRs pantmæssige placeringer, herunder om dette udgør en særlig risiko, beregner DLR løbende LTV-værdier for de enkelte lån for alle ejendoms kategorier.

I tabel 5 er vist den procentvise placering (fordeling på LTV-bånd) af DLRs udlån. Ved udgangen af 2016 var 90 pct. af udlånet til landbrugsejendomme placeret inden for 60 pct. af DLRs senest foretagne vurderinger, herunder værdiansættelser foretaget i forbindelse med den løbende SDO-overvågning. Af den resterende portefølje, primært byerhvervs-ejendomme, var 85 pct. placeret inden for 60 pct. af vurderingerne uden hensyntagen til de stillede garantier. Flere af disse ejendoms kategorier har endvidere en lånegrænse på 80 pct. af ejendommens vurdering, hvorfor andelen placeret under 60 pct. naturligt er lavere.

Med henblik på at sikre, at der i DLRs kapitalcenter B løbende er stillet tilstrækkelig ekstra sikkerhed (opfyldningssikkerhed) som forudsat i SDO-lovgivningen, foretages der som minimum årligt for erhvervs-ejendomme og hvert tredje år for ejendomme til boligformål en værdiansættelse af ejendommene. Denne værdiansættelse kan være en værdiansættelse uden fysisk besigtigelse (markedsvurdering), men i det omfang, der er foretaget en egentlig besigtigelsesvurdering, anvendes denne.

Den løbende overvågning af LTV-værdier bygger bl.a. på disse aktuelle markedsvurderinger og er en fast bestanddel af DLRs ledelsesrapportering. DLR har aktuelt stillet supplerende sikkerhed for knap 12 mia. kr. og har derudover overskydende sikkerheder for 15 mia. kr. bestående af overskydende sikkerhed i særligt sikre aktiver samt mulighed for indregning af pengeinstitutgarantier.

Tabel 5. Procentvis fordeling af DLRs udlån i LTV-bånd ultimo 2016

	Under 50%	50 - 60%	60 - 70%	70 - 80%	Over 80%	I alt
Landbrug						
Kvægbrug	73,8%	12,0%	7,7%	3,6%	2,9%	100%
Svinebrug	76,7%	12,0%	7,1%	2,8%	1,4%	100%
Planteavl	83,4%	9,6%	4,7%	1,3%	0,8%	100%
Landbrug i øvrigt	86,2%	8,4%	3,3%	0,9%	1,1%	100%
Deltids- og fritidslandbrug	86,1%	7,9%	3,7%	1,2%	1,0%	100%
Landbrug, i alt	78,7%	10,5%	6,2%	2,7%	1,8%	100%
Ejerbolig						
Ejerbolig inkl. boliglandbrug	75,4%	11,1%	7,6%	3,6%	2,0%	100%
Erhverv						
Kontor/forretning	77,7%	11,0%	6,4%	2,2%	2,1%	100%
Boligudlejningsejendomme	67,3%	12,3%	10,4%	6,7%	3,3%	100%
Andelsboliger	64,9%	10,0%	9,4%	7,2%	8,5%	100%
Andre ejendomme	78,5%	10,8%	5,3%	2,8%	2,6%	100%
Erhverv, i alt	71,6%	11,3%	8,1%	4,6%	4,1%	100%
Udlån, i alt	77,0%	10,9%	6,8%	3,0%	2,1%	100%

Grundlag for værdiansættelse af ejendommene er seneste fysiske vurdering eller godkendte markedsværdi. For landbrugsejendomme er endvidere fremindekseret til en aktuel værdi (4. kvartal 2016). LTV er opgjort på sagsniveau med kontinuerlig fordeling af kontantrestgælden i LTV-båndene.
Kilde: DLRs interne opgørelser.

2.7 Kreditrisiko og udvandringsrisiko

DLR følger regnskabsbekendtgørelsen om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber. Der henvises derfor til §§ 51-54 angående de regnskabsmæssige definitioner af misligholdte og værdiforringede fordringer samt beskrivelse af metoder til fastsættelse af værdireguleringer og nedskrivninger.

Den samlede værdi af de uvægtede eksponeringer for kreditrisiko udgør 141.382 mio. kr. pr. 31. december 2016².

I tabel 6 og 7 angives oplysninger omkring branchefordeling af kreditkategorier (før vægtning og før fradrag for sikkerheder, som giver nedvægtning). Eksponeringer mod centralregeringer, regionale/lokale myndigheder samt institutter fremkommer via deres eksponering som garantistiller, ikke via deres direkte eksponering. Dette er årsagen til, at de tre grupper ikke nødvendigvis fremkommer i deres naturlige branche.

² Opgjort efter garantier og konverteringsfaktor.

Tabel 6. DLRs eksponeringer fordelt på kategori og brancher, 31. december 2016

Kontantværdi af obligationsrestgæld (1.000 kr.)	Erhverv						Privat		I alt
	Fast ejendom	Handel	Industri, råstof og bygge/anlæg	Landbrug og skovbrug	Restaurant og hotel	Subtotal	Privat (ejerbolig)	Subtotal	
Mod centralregeringer	97.044	187.053	2.779	391.492	86.685	765.053	14.152	14.152	779.205
Mod regionale og lokale myndigheder	89.137	940	0	0	0	90.076	0	0	90.076
Mod institutter	3.311.606	6.645.503	585.844	1.394.217	909.138	12.846.308	2.030.562	2.030.562	14.876.870
Sikret med pant i fast ejendom	14.432.037	12.061.804	572.060	77.032.897	956.394	105.055.192	10.787.829	10.787.829	115.843.021
Med restance	1.956.788	955.494	6.658	4.504.689	47.072	7.470.701	487.712	487.712	7.958.413
I alt	19.886.612	19.850.794	1.167.341	83.323.295	1.999.289	126.227.331	13.320.255	13.320.255	139.547.586

Note: Tallene kan ikke umiddelbart udledes af DLRs årsrapport. Grundet afrunding kan der forekomme afvigelse. Alle DLRs lån er sikret ved pant i fast ejendom. Eksponeringer i restance omfatter restance på over 90 dage samt nedskrivninger uden restance.

Kilde: DLRs interne opgørelser

Tabel 7. DLRs eksponeringer fordelt på kategori og restløbetid, 31. december 2016

Kontantværdi af obligationsrestgæld (1000 kr.)	0 - 3 mdr.	3 mdr. - 1 år	1 - 5 år	Over 5 år	I alt
Mod centralregeringer	86	717	23.037	755.366	779.205
Mod regionale og lokale myndigheder	0	0	0	90.076	90.076
Mod institutter	9	13	22.313	14.854.535	14.876.870
Sikret med pant i fast ejendom	613	7.547	190.734	115.644.127	115.843.022
Med restance	0	129	8.117	7.950.166	7.958.413
I alt	708	8.406	244.200	139.294.271	139.547.586

Note: Tallene kan ikke umiddelbart udledes af DLRs årsrapport. Grundet afrunding kan der forekomme afvigelse. Alle DLRs lån er sikret ved pant i fast ejendom. Eksponeringer i restance omfatter restance på over 90 dage samt nedskrivninger uden restance.

Kilde: DLRs interne opgørelser

Tabel 8. DLRs risikoeksponering, 31. december 2016

	Realkredit-eksponeringer inkl. garantier	Lånetilbud og tilsagn	Øvrige	Kredit-eksponeringer i alt	Eksponeringsvægtet gns. risikovægt i %	Risikoeksponeringer
Detaileksponeringer	24.987	108	-	25.095	33%	8.359
heraf						
- Sikkerhed i fast ejendom	24.911	70	-	24.982	33%	8.276
- øvrige detaileksponeringer	75	37	-	113	74%	83
Erhvervseksponeringer	94.843	1.841	-	96.684	62%	59.498
Instituteksponeringer	15.349	137	2.442	17.929	23%	4.167
Statseksponeringer	1.085	-	48	1.134	0%	-
Dækkede obligationer	-	-	67	67	10%	7
Aktieeksponeringer	-	-	58	58	100%	58
Aktiver uden modpart	-	-	416	416	100%	416
I alt pr. 31.12.2016	136.264	2.086	3.031	141.382	51%	72.505

Note: Eksponeringer inkl. garantier i default efter standard- og IRB-metoder: 7.382 mio. kr. Risikoeksponering af defaults: 16.540 mio. kr.

Tabel 9. DLRs værdiforringerede fordringer og nedskrivninger fordelt på ejendomskategori, 31. december 2016

Ejendomskategori, mio. kr.	Lån, hvorpå der er restance men ikke nedskrivning. Obligationsrestgæld, ultimo året ²⁾	Lån, hvorpå der er foretaget individuel nedskrivning. Obligationsrestgæld, ultimo året	Individuelle nedskrivninger, ultimo året	Udgiftsførte beløb vedr. værdireguleringer og nedskrivninger i 2016
Landbrug, herunder ejerbolig mv. ¹⁾	3.711	2.984	349	24
Udlejningsejendomme herunder andelsboliger	530	245	32	-6
Kontor og forretningsejendomme	1.066	139	30	-8
Øvrige	33	14	0	0
I alt	5.340	3.382	411	10

1) Omfatter også boliglandbrug

2) Opgørelsen indbefatter ligeledes lån, hvorpå der er restance på terminen december 2016 opgjort efter sidste rettidige betalingsdato

Bemærk: Tallene kan ikke umiddelbart udledes af DLRs årsrapport

Kilde: DLRs interne opgørelser

2.8 Restancer, nedskrivninger og tab

Antallet af låntagere, som ikke kan overholde deres forpligtigelser over for DLR, udviste en faldende tendens i anden halvdel af 2016, jf. figur 6.

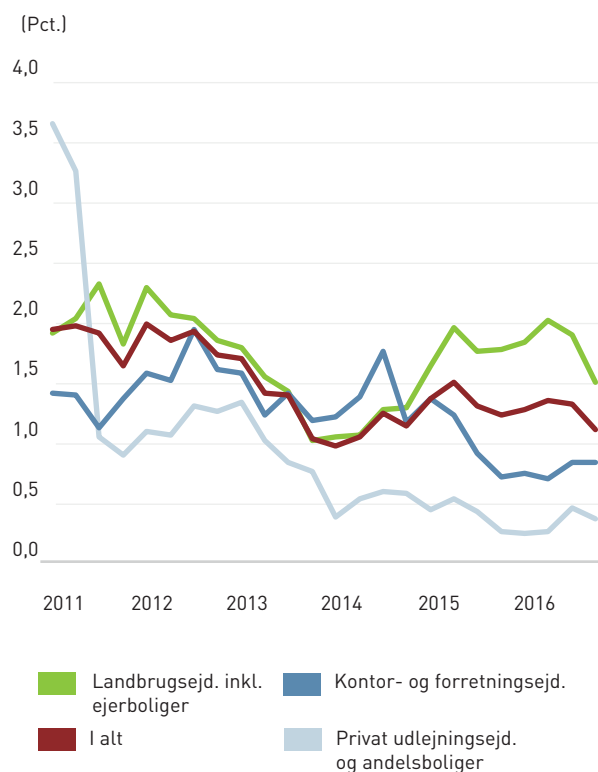
Under ét lå restanceprocenten, målt som restancer i procent af terminsbetalingerne opgjort 3½ måned efter sidste rettidige betalingsdato, på 1,11 pct. medio januar 2017, mod 1,24 på samme tidspunkt året før. Nedgangen var drevet af faldende restanceprocenter for landbrugsejendomme, mens de øvrige ejendoms kategorier udviste stabile eller svagt stigende restancer i 2016.

Restanceprocenten for landbrugsejendomme faldt fra 1,78 pct. medio januar 2016 til 1,50 pct. medio januar 2017. De lavere restancer for landbrugs-ejendomme skal ses i sammenhæng med den markante forbedring af afregningspriser på landbrugsprodukter i andet halvår af 2016, tiltagende efterspørgsel fra Kina og generelt lavere produktion af bl.a. mælkeprodukter på globalt plan.

For private boligudlejningsejendomme steg restanceprocenten i anden halvdel af 2016 fra 0,28 til 0,36 pct., hvorimod restanceprocenten for private andelsboliger var uændret omkring 0,10 pct. For ejerboliger inkl. boliglandbrug steg restanceprocenten i 2016 fra 0,69 til 0,95 pct., mens restanceprocenten for kontor og forretningsejendomme

steg i anden halvdel af 2016 fra et niveau omkring 0,70 til 0,83 pct. medio januar 2017. Restancerne for disse ejendoms-kategorier er dog fortsat på det laveste niveau siden før finanskrisen.

Figur 6. Udvikling i DLRs restanceprocenter 3½ måned efter terminsafslutning på diverse ejendomme

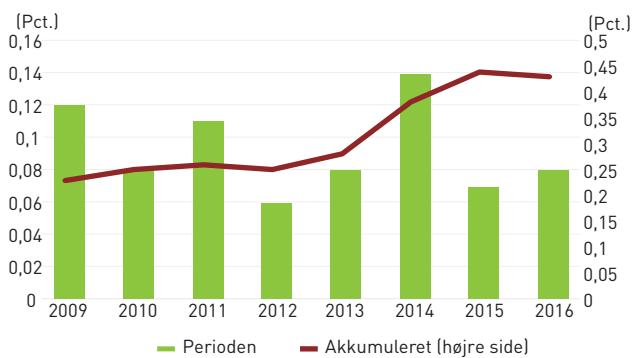

Kilde: DLRs interne opgørelser.

Som tidligere nævnt foretager DLR en løbende overvågning af låneporteføljen for at identificere lån med eventuel værdiforringelse. Der foretages endvidere en individuel vurdering af en række større eksponeringer og visse eksponeringer, hvor der er tegn på økonomiske vanskeligheder og lignende. Vurderes der at foreligge indikation for, at DLRs lån er værdiforringede (OIV), foretages en nedskrivning på eksponeringen svarende til det tab, som DLR vurderes at kunne blive påført.

Som det fremgår af figur 7 udviste DLRs tabs- og nedskrivningsprocent en begrænset stigning i 2016 til 0,08 pct. af udlånsporteføljen. Tabs- og nedskrivningsprocenten er opgjort i overensstemmelse med Finanstilsynets definitioner og er angivet som pct. af udlånsporteføljen.

Fig. 7: Tabs- og nedskrivningsprocenter

Kilde: DLRs interne opgørelser.

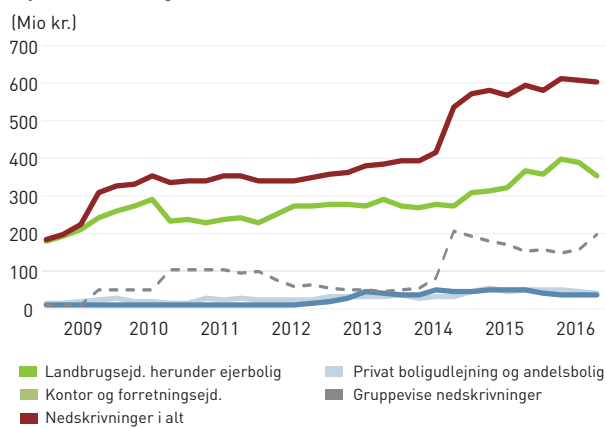
De akkumulerede nedskrivninger er øget markant de senere år, hvilket primært kan henføres til den usikre situation for landbruget kombineret med Finanstilsynets krav om, at der skal tages reserver for tidlige hændelser.

De samlede individuelle nedskrivninger udgør 411 mio. kr. ultimo 2016. Hertil skal lægges gruppevisse nedskrivninger på 190 mio. kr. svarende til samlede nedskrivninger ultimo 2016 på 601 mio. kr.³ I forhold til DLRs samlede udlån på 138 mia. kr. udgør den akkumulerede nedskrivningsprocent 0,43 ved udgangen af 2016 mod 0,44 pct. ultimo 2015.

3 Jf. DLRs årsrapport 2016.

Figur 8 viser udviklingen i DLRs nedskrivninger fra 2008 – 2016. De gruppevisse nedskrivninger er i 2016 bragt tilbage til niveauet ultimo 2014. Til gengæld er de individuelle nedskrivninger, specielt på landbrug, faldet fra 2015 til 2016.

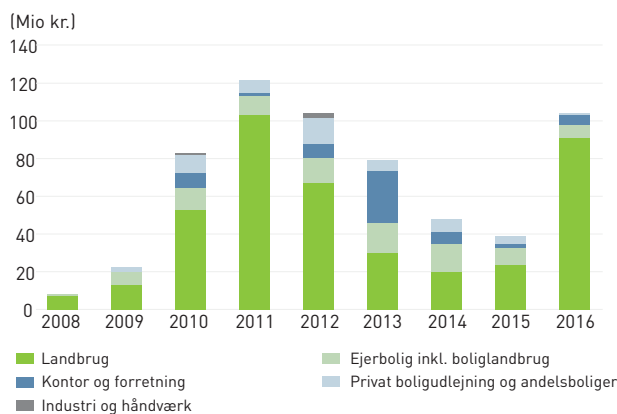
Fig. 8: Akkumulerede nedskrivninger fordelt på ejendoms-kategorier

Kilde: DLRs interne opgørelser

For 2016 er konstaterede tab på fordringer, inklusive reguleringer fra tidligere år, opgjort til 100 mio. kr., hvilket er væsentligt over niveauet fra 2015, hvor tabet udgjorde 41 mio. kr., og det højeste tab, der er konstateret siden 2011. I forhold til det samlede udlån giver det en tabsprocent på 0,07 pct., hvilket stadig er ganske beskedent.

Fig. 9: Konstaterede tab opgjort ultimo året

Kilde: DLRs interne opgørelser

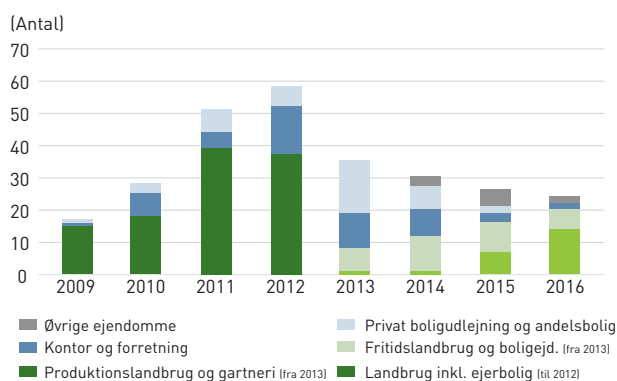

Langt størstedelen af tabet kan, ikke overraskende, henføres til landbrug, herunder primært kvægejendomme, der stod for 2/3 af tabet på landbrugsejendomme. For ejerbolig inkl. boliglandbrug blev der konstateret tab for 7 mio. kr., og for kontor- og forretningsjendomme var der tab på 5 mio. kr., mens boligudlejningsejendomme og andelsboliger ikke gav tab til DLR i 2016.

I henhold til de tidligere beskrevne tabsmodregningsordninger har DLR i 2016 modregnet tab for 56 mio. kr. i de udbetalte provisioner til pengeinstitutterne, og samtidig er der overført godt 20 mio. kr. til modregning i de kommende års provisioner. Efter tabsmodregningen kan nettotabet for DLR således opgøres til 24 mio. kr. i 2016.

Som følge af den finansielle krise og låntagernes betalingsudfordringer samt vanskeligere økonomiske vilkår oplevede DLR fra 2010 til 2012 en forøgelse i antallet af overtagne ejendomme, jf. figur 10. Fra midten af 2012 til 2015 var antallet af ejendomme overtaget af DLR støt faldende, og trods de vanskelige vilkår for dele af landbrugserhvervet var antallet af overtagne ejendomme i 2016 uændret i forhold til 2015.

Fig. 10: Overtagne ejendomme opgjort ultimo året

Kilde: DLRs interne opgørelser

DLRs beholdning af overtagne ejendomme ultimo 2016 bestod af 26 ejendomme, hvilket var på niveau med året før. Værdien af de overtagne ejendomme udgjorde 159 mio. kr. Beholdningen bestod af 9 svineejendomme (3 bedrifter) og 5 kvægejendomme (3 bedrifter), hvortil kommer nogle få boliglandbrug, deltidsbrug og mindre udlejningsejendomme/kontor- og forretningsjendomme samt et par ubebyggede grunde.

Antallet af gennemførte tvangsauktioner over ejendomme, hvori DLR har pant udgjorde 110 i 2016, hvilket var et fald i forhold til 2015, hvor antallet var 135, jf. figur 11.

Fig. 11: Udvikling i antallet af tvangsauktioner

Kilde: DLRs årsrapport

I tabel 10 vises bevægelserne på værdiforringede fordringer som følge af værdireguleringer og diverse nedskrivninger.

Tabel 10. Udvikling i DLRs værdiforringerede fordringer

Poster i mio. kr.	2016	2015
Individuelle nedskrivninger:		
På udlån og garantier primo	445	333
Tilbageførte nedskrivninger	-191	-123
Nedskrivninger i perioden	156	235
Individuelle nedskrivninger ultimo	411	445
Gruppevise nedskrivninger:		
På udlån og garantier primo	145	198
Tilbageførte nedskrivninger	-25	-53
Nedskrivninger i perioden	70	0
Gruppevise nedskrivninger ultimo	190	145
Nedskrivninger ultimo i alt	601	590
Dagsværdi på engagementer, hvor der er foretaget nedskrivninger:		
- Før nedskrivninger	3.738	3.671
- Efter nedskrivninger	3.328	3.225
Driftspåvirkning:		
Tab i perioden	-104	-39
Indgået på tidligere afskrevne fordringer	4	4
Nedskrivninger i perioden	-346	-380
Tilbageførte nedskrivninger	336	231
Nedskrivninger på udlån og andre tilgodehavende m.v.	-110	-94

2.9 Behæftede aktiver

Som et realkreditinstitut vil aktivbehæftelse være en naturlig del af DLRs forretningsmodel. Aktiver i et kapitalcenter (cover pool), der anvendes til udstedelse af covered bonds, vil pr. definition være behæftede. Dette betyder, at hele DLRs udlån er aktivbehæftet. Andre aktiver i et kapitalcenter, f.eks. obligationer eller anden likviditet, der udgør en overdækning for obligationsinvestorerne, er ligeledes behæftede, da obligationsejerne har en foranstående stilling til aktiverne i tilfælde af en konkurs (solvensmæssig behæftelse).

Alle DLRs aktiver ligger i et af DLRs to kapitalcentre "Instituttet i øvrigt" og "kapitalcenter B". DLR har således pr. definition en aktivbehæftelse på 100 pct.

Tabel 11. DLRs aktivbehæftelse pr. 31. december 2016

(Regnskabsmæssig værdi, mio. kr.)	Behæftede aktiver	Ubehæftede aktiver	I alt	Andel aktivbehæftelse
Realkreditudlån	139.053	0	139.053	100%
Aktieinstrumenter	58	0	58	100%
Gældsinstrumenter	13.625	0	13.625	100%
Andre aktiver	3.002	0	3.002	100%
DLRs totale aktiver	155.737	0	155.737	100%

Kilde: DLRs interne opgørelser

Ved opgørelsen af aktivbehæftelse for et realkreditinstitut er det væsentligt at skelne mellem "solvensmæssig aktivbehæftelse" og "likviditetsmæssig aktivbehæftelse". DLR anser sin fondsbeholdning for at være ubehæftet i en likviditetsmæssig sammenhæng, da DLR frit kan disponere (købe og sælge) over denne.

DLR har ikke ultimo 2016 modtaget genbehæftede aktiver.

2.10 Aktuel udvikling indenfor DLRs væsentligste aktivitetsområder

Landbrugssektoren

Indtjeningen for såvel svineproducenter som for mælkeproducenter har i de seneste år været utilfredsstillende. Baggrunden for den svage indtjening har primært været betydelige prislefald på såvel mælk som svinekød, bl.a. som følge af Ruslands stop for import af fødevarer samt Kinas opbremsning af import af mejeriprodukter.

De lave afregningspriser på mælk og svinekød har medført betydelige udfordringer for mange bedrifter. Der er dog samtidig sket en meget betydelig effektivisering og sænkning af nulpunktpriserne på en lang række bedrifter, og indenfor begge produktionsgrene har de dygtigste producenter formået at opnå positive resultater og positiv likviditet i alle årene.

Afregningspriserne for såvel mælk som svinekød er øget igennem andet halvår 2016 og har betydet en væsentlig forbedring af indtjeningssituationen. Dette er yderligere understøttet af relativt lave foderpriser både for korn og proteinfoder.

Med baggrund i den seneste tids prisudvikling og prognoserne for markedssituationen er der generelt set udsigt til fortsat væsentlige indtjeningsmæssige forbedringer for disse to sektorer i 2017. Særligt for mælkeproducenterne er der udsigt til en betydelig fremgang.

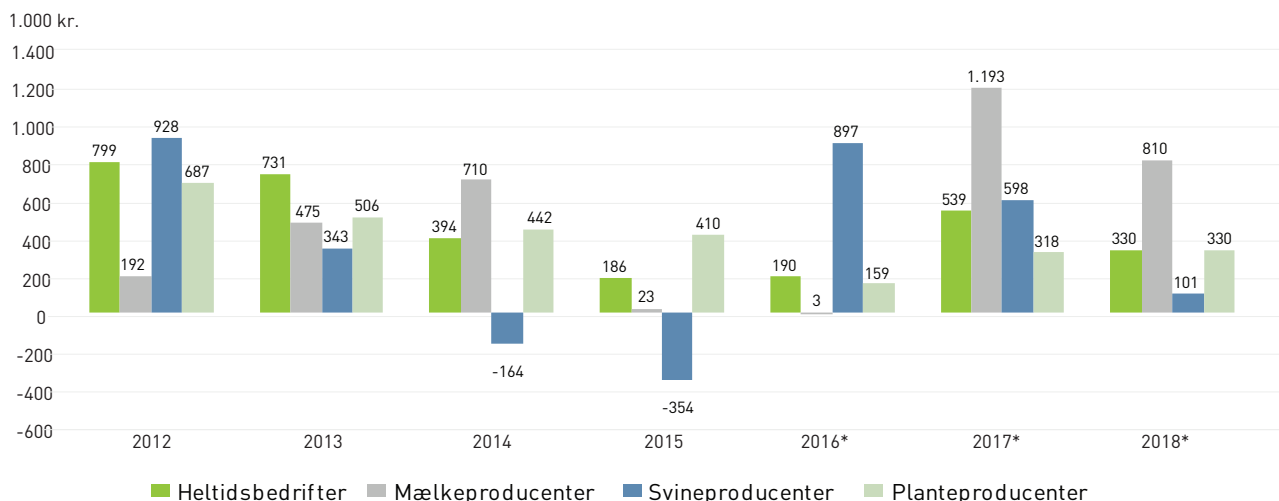
Med relativt lave kornpriser er indtjeningen for planteavlsbedrifterne reduceret, hvilket i 2016 er forstærket af en utilfredsstillende rapshøst og en kornhøst lidt under middel. Gennemsnitligt set er gældsbelastningen dog mindre på planteavlsbrugene end på de animalske bedrifter, og blandt andet med baggrund i indfasningen af landbrugs-pakken fra 2015 er der også fremadrettet udsigt til balance i økonomien på det gennemsnitlige planteavlsbrug.

Udviklingen i driftsresultaterne for heltidsbedrifter og de store produktionsgrene frem til 2015, forventninger til resultatet i 2016 samt prognoser for 2017 og 2018 fremgår af figur 12.

Indtjeningen for minksektoren er kommet under betydeligt pres efter flere års gode prisforhold. På trods af at danske minkskind afregnes til en pris, der ligger i størrelsesordenen 30 pct. over prisen på udenlandske skind, er der med markante prislefald på minkskind til omkring 240 kr./skind i 2016 og en noget højere gennemsnitlig produktionspris udsigt til underskud på en lang række minkbedrifter.

Markedet for minkskind er meget følsomt, men med baggrund i en faldende produktion er der forventning om en vis stigning i priserne i 2017, men næppe til et niveau, der sikrer balance i økonomien på alle bedrifter. I årene før 2016 har der dog været gode priser på minkskind, og minkavlerne har gennemsnitligt set en god soliditet.

Fig. 12: Driftsresultat - heltidsbedrifter

Note: Data for 2016, 2017, og 2018 er skønnede værdier
Kilde: SEGES, januar 2017

Handel med landbrugsejendomme

I de seneste år er der sket en mindre forbedring i markedet for omsætning af landbrugsejendomme og landbrugsjord. Markedet er præget af stigende prisdifferentiering mellem jord af god eller dårlig bonitet og af god eller dårlig arrondering. Det er positivt, at jordprisen nu i stigende grad afspejler jordens afkastningsevne, og det er overordnet vurderingen, at det nuværende prisniveau for landbrugsjord er underbygget af de langsigtede forventninger til priserne på vegetabiliske produkter, også under hensyntagen til en eventuel stigning i renteniveauet i de kommende år.

Byerhvervsejendomme

DLRs udlån til byerhvervsejendomme omfatter private boligudlejningsejendomme, kontor- og forretningsejendomme, industri- og håndværksejendomme, kollektive energiforsyningsanlæg, herunder landbaserede vindmøller, samt andelsboliger.

Udlejningssituationen for byerhvervsejendomme vurderes at have været uforandret i forhold til de seneste år. Den fortsatte urbanisering har, for så vidt angår markedet for private boligudlejningsejendomme, resulteret i, at interessen for boligudlejningsejendomme beliggende i de større byer er stigende i modsætning til interessen for boligejendomme beliggende mere perifert. Der er således konstateret meget betydelige prisstigninger for ejendomme i København, Århus og Aalborg samt stigninger i de øvrige større byer, mens udviklingen har været mere afdæmpet i de mindre byer og uden for byerne.

Tilsvarende er der betydelige forskelle i investorinteressen i forhold til kontor- og forretningsejendomme, der er meget differentieret afhængig af ejendommens beliggenhed. Der er således konstateret stigende priser på de primære beliggenheder i de største byer, mens det modsatte er set for de perifert beliggende ejendomme.

Det fortsat lave renteniveau har sammen med en stort set uforandret udlejningssituation bidraget til, at driften af byerhvervsejendommene generelt set har været tilfredsstillende.

Samlet set er det vurderingen, at de seneste år har

været relativt stabile for private boligudlejningsejendomme, kontor- og forretningsejendomme samt andelsboliger.

2.11 IRB-modeller

Kapitaldækningsreglerne giver udover standardmetoden mulighed for anvendelse af den interne ratingbaserede metode (IRB-metoden) til opgørelse af de risikovægtede poster for kreditrisiko. Ved IRB-metoden skal det enkelte kreditinstitut selv estimere en række parametre og variable.

IRB-metoden kan anvendes på to måder: den enkle og den avancerede. Den mindst komplekse af IRB-metoderne forudsætter, at kreditinstituttet selv estimerer risikoen på låneporteføljen ud fra bl.a. individuelt beregnede PD'er, det vil sige sandsynligheden for, at kunden misligholder sit engagement. Øvrige variable fastlægges lovgivningsmæssigt. Den anden og mest avancerede metode forudsætter, at kreditinstituttet stort set estimerer alle variable til beregning af kapitalbehovet, herunder PD'er og LGD'er. Sidstnævnte udtrykker den del af eksponeringen, der forventes tabt, hvis kunden misligholder sine betalinger.

Kreditinstitutter får ved anvendelse af IRB-metoden en bedre styring af kreditrisici og dermed et bedre og mere retvisende grundlag for beregning af kapitalkravet.

DLR overgik med Finanstilsynets godkendelse til den avancerede IRB-metode for produktionslandbrugsporteføljen pr. 1. kvartal 2016. Kapitalgrundlaget skal ifølge bestemmelserne for overgang til IRB-metoden altid udgøre mindst 80 procent af det samlede minimumskapitalgrundlag opgjort efter Basel I-reglerne⁴.

Avancerede modeller for væsentlige dele af erhvervsporteføljen er under udvikling.

⁴ Pr. den 31. december 2016 udgør den samlede vægtede risikoeksponering opgjort efter overgangsordningen i CRR artikel 500 i alt 111 mia. kr. Dette medfører et kapitalkrav svarende til 7,1 mia. kr. opgjort som overgangsreglen på 80 pct. af kapitalkravet på 8 pct. af den samlede vægtede risikoeksponering. Overgangsordningen udgør dermed ikke det bindende kapitalkrav for DLR.

Tabel 12. Andel af samlet eksponering dækket af forskellige opgørelsesmetoder for kreditrisiko

	Avancerede IRB-metoder i %	Standard-metode i %		
Detail-eksponeringer	0%	100%	100%	25.095
heraf				
- Sikkerhed i fast ejendom	0%	100%	100%	24.982
- øvrige detail-eksponeringer	0%	100%	100%	113
Erhvervs-eksponeringer	75%	25%	100%	96.684
Institut-eksponeringer	0%	100%	100%	17.929
Stats-eksponeringer	0%	100%	100%	1.134
Dækkede obligationer	0%	100%	100%	67
Aktie-eksponeringer	0%	100%	100%	58
Aktiver uden modpart	0%	100%	100%	416
I alt 2016	51%	49%	100%	141.382

Note til tabel 12 og 13: Eksponeringer inkl. garantier i default efter standard- og IRB-metoder. 7.382 mio. kr.

Kreditrisikomodeller

Modellerne er statistiske modeller suppleret med matematiske ekspertkorrektioner. Desuden er der udviklet en makroøkonomisk stressmodel, der også tager udgangspunkt i de forskellige ratingmodeller.

Kreditrisikomodellerne dækker produktionslandbrugsporteføljen, som udgør omkring halvdelen af DLRs samlede udlån. Landbrugsporteføljen er opdelt i detail⁵, gartnerier og produktionslandbrug. Kategorisering som produktionslandbrug forudsætter blandt andet, at ét eller flere af nedenstående kriterier er opfyldt:

- ▶ Samlet landbrugsbedrift over 40 ha
- ▶ Samlet besætningsværdi højere end 200.000 kr.
- ▶ Produktionstype dambrug
- ▶ Eksponering over 2,5 mio. kr.

5 Bolig-, fritids- og deltidslandbrug

Tabel 13. Krediteksponeringer

(mio. kr.)	Fast ejendom	Modtagne garantier	Sikkerhedsværdi i alt	Eksponeringer i alt
Detail-eksponeringer	24.857	4.618	29.475	25.095
heraf				
- Sikkerhed i fast ejendom	24.857	4.618	29.475	24.982
- øvrige detail-eksponeringer	-	-	-	113
Erhvervs-eksponeringer	93.492	7.929	101.422	96.684
Institut-eksponeringer	-	-	-	17.929
Statseksponeringer	-	-	-	1.134
Dækkede obligationer	-	-	-	67
Aktie-eksponeringer	-	-	-	58
Aktiver uden modpart	-	-	-	416
I alt 2016	118.349	12.548	130.897	141.382

Note: Fordeling af sikkerhedsværdi. Sikkerhedsoverdækning og sikkerhedsværdier, der knytter sig til off-balance poster, indgår ikke i opgørelsen.

De modeller, DLR anvender til at risikovurdere porteføljen (adfærdsscore), er opdelt i PD (Probability of Default) og LGD (Loss Given Default). PD beregnes på kundeniveau, mens LGD beregnes på kunde-sagsniveau (enhed af samlede ejendomme i sikkerhedsgrundlaget). I en ansøgningssituation tages udgangspunkt i den samme struktur, men der tilføjes elementer, der er relevante i ansøgningssituationen. Disse faktorer benyttes sammen med den aktuelle eksponering til opgørelse af risikoeksponeringen. På udestående lånetilbud er der ingen aktuel eksponering, men konverteringsfaktoren fra standardmetoden anvendes til estimation af den forventede eksponering på et eventuelt tidspunkt for misligholdelse.

PD beskriver sandsynligheden for, at en kunde inden for de kommende 12 måneder misligholder sin betaling og kommer i restance i mere end 45 dage, eller at der foretages nedskrivning på kundens engagement. En høj PD er udtryk for en høj risiko på en kunde, hvorimod en lav PD er udtryk for en lav risiko på en kunde.

Alle kunder rates ud fra 3 elementer, der samlet giver en PD-score:

- ▶ Statistisk PD-score
- ▶ Økonomisk historik
- ▶ Konjunkturkorrektio

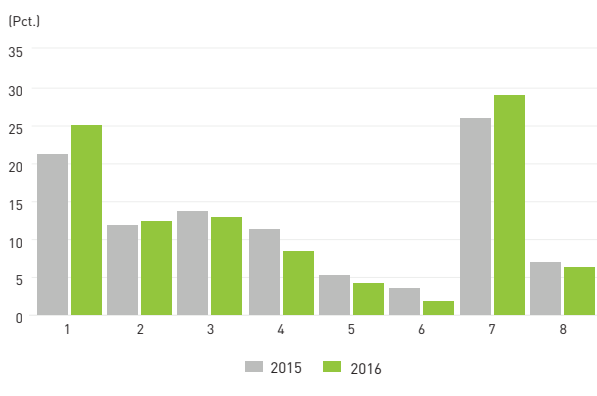
Den statistiske PD beregnes ud fra en række regnskabsnøgletal, kundens betalingshistorik og den valgte betalingskanal.

Hvis DLR ikke har registreret regnskabsdata på en kunde, eller data er ældre end 2 år, vil kunden blive ratet, som om den økonomiske indtjening og kapitalforholdene er utilfredsstillende, og dermed vil disse kunder få en høj PD.

Kundens økonomiske historik indgår i modellen og baserer sig på regnskabstal for de seneste 3-5 år. Hvis ikke DLR har registreret minimum 3 års regnskabsdata, vil kundens rating beregnes, som om de 3 års økonomiske resultater er utilfredsstillende.

Modellen tager endvidere højde for særlige konjunkturforhold for de forskellige driftsgrene, og de økonomiske resultater sammenlignes med branchegennemsnit. Der benyttes prognoser for landbrugets indtjeningsevne, og modellen er udviklet, så konjunkturforholdene ud fra et forsigtighedsprincip kun kan påvirke kundens rating negativt.

Figur 13. Produktionslandbrugsporteføljen fordelt på ratingklasser, inkl. OIV-overrides⁶

⁶ Kunder med OIV, hvor der ikke er konstateret behov for nedskrivninger, skal altid indplaceres i ratinggruppe 7.

Tabel 14. DLRs PD-ratingklasser

Ratingklasse	Profil	PD bånd (pct.)
1	Særligt god	[0; 0,4]
2	Meget God	]0,4; 0,8]
3	God	]0,8; 2]
4	Acceptabel	]2; 5]
5	Visse svaghedstegn	]5; 9]
6	Dårlig	]9; 25]
7	Meget dårlig	]25; 100[
8	Misligholdelse	100

LGD angiver DLRs økonomiske tab i forhold til eksponeringens størrelse givet kundens misligholdelse. Modellen er udviklet med udgangspunkt i erfaringer fra arbejdet med nedskrivninger og nødlidende ejendomme.

Den samlede model for LGD består af en PR-del, der angiver sandsynligheden for, at misligholdelse fører til realisering af pantet, og en LGR-del, der angiver, hvor stort tab en realisering vil medføre for DLR.

Modellen for LGR relaterer sig til værdien af pantsikkerheden og eksponeringens størrelse. Med fastsatte haircuts (fradrag) for de enkelte dele af en ejendoms aktivbestanddele dannes et estimat for værdien af kundens ejendom ved en realisering (tvangsauktion eller lignende), og eksponeringen opgøres som det aktuelle låns placering tillagt et estimat for renter, omkostninger m.v., for perioden frem til en realisering gennemføres. I eksponeringen indgår salgsomkostninger m.v. Pantets realisationsværdi er ud over haircuts og en generel forsigtighedsmargin justeret for effekten af længere liggetider end almindeligvis forventet.

I en forsimplet form kan LGR (%) beskrives som:

$$\frac{\text{Eksponering} - \text{pantets realiseringsværdi}}{\text{Eksponering}} \times 100$$

Hvis LGR er positiv, svarer det til et forventet tab for DLR, mens en negativ LGR svarer til, at DLR har en sikkerhedsmargin og kan forvente at undgå tab.

Ansøgningsscoren er som tidligere anført opbygget over PD- og LGD-adfærdsmodellerne til risikoovervågning suppleret med oplysninger, der er relevante i ansøgningssituationen.

PD-delen af ansøgningsscoren er, for så vidt angår statistisk model, økonomisk historik og konjunkturkorrektur, identisk med PD-adfærdsmodellerne som beskrevet ovenfor. Der suppleres med en kundevurdering, der baseres på den soliditet, kunden vil opnå efter en eventuel bevilling, en vurdering af budget, samt en analyse af effektiviteten i driften. Statistik- og historikdelen vægter forskelligt i ansøgningsscoren afhængigt af, om der er tale om en for DLR kendt eller ukendt kunde. Derudover har det også betydning, hvorvidt der gennemføres en investering, og hvor omfattende investeringen er (investeringsprocent).

Tabel 15. DLRs PD-estimer for produktionlandbrug

IRB-portefølje	
PD (ekskl. kunder i misligholdelse)	10,46 %
PD obs.	3,52 %

Note: PD er omregnet til brug for regulatoriske formål. PD obs. er det observerede niveau. Tallene er eksponeringsvægtede.

LGD-delen af ansøgningsscoren er baseret på det samme PR-estimat som for adfærds-LGD og den samme beregningsmetode for LGR. Det vil sige, at der med haircuts på de enkelte dele af ejendommen dannes et estimat for værdien af pantet i en realiseringssituation, og eksponeringen opgøres både for eksisterende og nye lån. I ansøgningssituationen indregnes planlagte investeringer i værdien.

Tabel 16. DLRs LGD-estimer for produktionlandbrug

IRB-portefølje	
LGD (ekskl. kunder i misligholdelse)	9,69 %
LGD obs.	4,31 %

Note: LGD er omregnet til brug for regulatoriske formål. LGD obs. er det observerede niveau. Tallene er eksponeringsvægtede.

Hvis DLR i den enkelte sag har kendskab til særlige forhold, som gør, at modellens resultat er misvisende, foretages en "override" (korrektur) af modellens output.

Validering af ratings

DLR overvåger løbende udviklingen i ratingen af porteføljen, idet kreditscore genberegnes hver måned. Direktion og bestyrelse modtager med faste intervaller rapportering vedrørende ratingsystemerne og udviklingen i porteføljen.

Hvis der er behov for at foretage væsentlige ændringer af ratingsystemerne, skal direktion og bestyrelse godkende disse ændringer, inden de forelægges Finanstilsynet til godkendelse. Bestyrelsen modtager to gange om året en komprimeret og kommenteret valideringsrapport, der viser performance for alle modeller.

Direktionssekretariatet udarbejder alle valideringsrapporter, mens Risikostyringsafdelingen udvikler modellerne. Begge har direktionsreference og er uafhængige af den øvrige forretning.

Forretningsmæssig anvendelse af IRB-metoden i DLR

DLR anvender ratings i beregningen af risikoeksponeringer.

Gennem en årrække er ratingsystemet desuden anvendt i forbindelse med kreditbevilling, overvågning og risikostyring. Modellerne er løbende tilpasset og er dels udviklet som statistiske modeller, dels som ekspertmodeller.

Modeller og ratingsystemer anvendes i DLR som en fuldt implementeret del af den løbende sagsbehandling og kreditbevillingsproces. Endvidere anvendes modellerne i forbindelse med identifikation af risikoengagementer, ved beregning af individuelle nedskrivninger samt ved fastlæggelse af bi-dragsreguleringer. Ratingsystemet anvendes desuden til overvågning af porteføljen og i en række ledelsesrapporteringer.

I kreditbevillingsprocessen indgår ratings som et væsentligt element i den samlede kreditvurdering. Både adfærdsscoremodeller og ansøgningsscoremodeller anvendes aktivt i sagsbehandlingen. Anvendelsen af ratings i kreditbevillingsprocessen har gennem en lang periode været et væsentligt element i vurderingen af risikoen på både udlån til nye kunder og ved udvidelse af eksisterende eksponeringer. En kundes rating har endvidere indflydelse på den organisatoriske behandling af sagen.

DLR anvender indtil videre udelukkende IRB-metoden på porteføljen af produktionslandbrug. Belåning af produktionslandbrug er ofte ganske kompleks eksempelvis med belåning af flere ejendomme med forskellige prioritetsstillinger m.v. Dette forudsætter bl.a., at der sker en grundig manuel gennemgang af sagen. Ratingsystemet er et godt og vigtigt værktøj i kreditprocessen, der øger fokus på de risikobetonede sager.

DLRs ratingsystem anvendes tillige i opgørelsen af de individuelle og gruppevise nedskrivninger.

3. MARKEDS- OG LIKVIDITETSRISIKO

Markedsrisiko er risikoen for tab som følge af bevægelser på de finansielle markeder, det vil sige rente-, aktiekurs- og valutakursrisiko.

Da DLR følger det specifikke balanceprincip, vil markedsrisikoen afledt af fundingen i SDO'er afspejle pantedebitorenes lånevilkår. Den markedsrisiko DLR påtager sig, skal ses i lyset af DLRs forretningsmodel og opstår alene som konsekvens af et naturligt placeringsbehov for DLRs kapitalgrundlag, optagne seniorgæld, løbende overskud/resultat samt forudbetalte midler.

Udover rammerne fastlagt i den finansielle lovgivning har DLR ydermere fastsat politik for placering i fonds samt konkrete rammer for hver risikotypes omfang og volatilitet.

Udgangspunktet er, at DLRs samlede markedsrisiko skal være lav, hvilket indebærer:

- ▶ at renterisikoen opgjort efter reglerne i bekendtgørelse om obligationsudstedelse, balanceprincip og risikostyring samlet set skal ligge i intervallet 0-3 pct. af kapitalgrundlaget. Renterisikoen på DLRs fondsbeholdning skal ligge i intervallet 0-3 pct. af kapitalgrundlaget. I forbindelse med afholdelse af refinansieringsauktioner og lignende kan dette renterisikomål kortvarigt overskrides. Fondsbeholdningen skal fortrinsvis bestå af obligationer med restløbetider op til 5 år. Renterisikoen på de udstedte gældsinstrumenter skal ligge i intervallet -3-0 pct. af kapitalgrundlaget;
- ▶ at valutakursrisikoen på DLRs aktiver, passiver og ikke-balanceførte poster maksimalt må udgøre 0,1 pct. af kapitalgrundlaget opgjort ved valutakursindikator 2, jf. reglerne i bekendtgørelse om obligationsudstedelse, balanceprincip og risikostyring;
- ▶ at DLR ikke påtager sig markedsrisici i aktier, med mindre der er tale om politiske/strategiske positioner, der anses for enten nødvendige for DLRs drift (f.eks. aktier i sektorejede virksomheder) eller af ubetydelig størrelse; og

- ▶ at andre prisrisici bør undgås eller holdes på et meget lavt niveau. DLR ønsker således ikke at indgå positioner i fremmed valuta ud over EUR, eller i aktier, råvarer og optioner.

De besluttede risikoniveauer er præciseret i bestyrelsens retningslinjer til direktionen og videregivne beføjelser.

Der sikres et velovervejet og afbalanceret forhold mellem risiko og afkast. DLR anvender efter en konkret vurdering finansielle instrumenter til afdækning og styring af markedsrisikoen. Klare, afgrænsede rammer sikrer, at DLRs markedsrisiko forbliver på et relativt begrænset niveau.

DLRs risikorapportering vedrørende fondsbeholdningen foregår løbende, så ledelsen kan følge med i den aktuelle risikoudvikling og, på baggrund af denne, tage stilling til eventuelle tiltag. Finansafdelingen udarbejder således en 14-dages rapport og en kvartalsrapport (fondsrapport). 14-dages rapporten tilgår direktionen og drøftes på fondsmøder, der afholdes hver 14. dag, mens kvartalsrapporten tilgår direktionen og bestyrelsen. Begge rapporter indeholder oplysninger om fondsbeholdningens sammensætning, kursregulering, renteperiodisering og renterisiko.

DLRs daglige likviditetsstyring baseres på to daglige opgørelser: Obligationssalgsopgørelsen og likviditetsopgørelsen. Obligationssalgsopgørelsen giver et overblik over de specifikke obligationsserier samt deres respektive nominelle mængde, som er til udbetaling, og genereres både i DKK og EUR. Endvidere dannes hver morgen en likviditetsopgørelse over alle bankindeståender på de forskellige konti i både DKK og EUR.

Med udgangspunkt i obligationsopgørelsen og likviditetsopgørelsen tilrettelægger Finansafdelingen obligationshandlen med det formål at tilvejebringe tilstrækkelig nettolikviditet. Økonomiafdelingen sørger efterfølgende for at distribuere likviditeten på de respektive konti, så der er tilstrækkelig likviditet til udbetaling af lån, betaling af rente/afdrag på cirkulerende obligationer og lønninger m.v.

3.1 Renterisiko

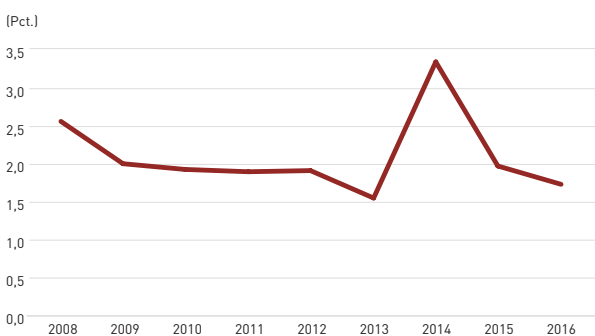
Renterisikoen er defineret som størrelsen af tabet som følge af en positiv eller negativ parallelforskydning i rentestrukturen på 1 procentpoint, det vil sige kursreguleringen ved ændring i markedsrenten på ét procentpoint.

DLRs finansielle risici er i praksis kun knyttet til renterisikoen på fondsbeholdningen samt renterisikoen på de udstedte gældsinstrumenter, der (typisk) vil have negativt fortegn i forhold til renterisikoen på fondsbeholdningen.

Ifølge lovgivningen må renterisikoen på fondsbeholdningen ikke overstige 8 pct. af kapitalgrundlaget, hvor op til halvdelen af renterisikoen i euro kan modregnes i renterisikoen i danske kroner. Med DLRs kapitalgrundlag ultimo 2016 på 11,6 mia. kr. svarer dette til en maksimal tilladt renterisiko ifølge lovgivningen på 925 mio. kr. DLRs bestyrelse har dog som nævnt fastlagt en mere restriktiv ramme på p.t. 0-3 pct. af kapitalgrundlaget svarende til 0-347 mio. kr. Rammen kan dog hæves til 4 pct. i forbindelse med refinansieringer.

Ved udgangen af 2016 androg DLRs relative renterisiko på fondsbeholdningen 1,76 pct., jf. figur 14. Dette svarer til en kursregulering af fondsbeholdningen på 204 mio. kr. ved en ændring i markedsrenten på ét pct. point.

Fig. 14: Udvikling i DLRs relative renterisiko

Kilde: DLRs årsrapport

Som et vigtigt element i kapitalstrukturen har DLR løbende optaget betydelige lån i kapitalmarkedet gennem udstedelse af gældsinstrumenter. Gælds-

instrumenterne varierer i struktur og valuta, men repræsenterer alle en låneoptagelse, der ligger uden for det specifikke balanceprincip i forbindelse med långivningen. Renterisikoen på disse gældsinstrumenter kan opgøres til 27 mio. kr. ved udgangen af 2016 svarende til 0,24 pct. af kapitalgrundlaget.

Renterisikoen vedrørende udstedte gældsinstrumenter har "modsat fortegn" i forhold til renterisikoen vedrørende DLRs fondsbeholdning og reducerer hermed DLRs samlede renterisiko til 176 mio. kr. svarende til 1,52 pct. af kapitalgrundlaget ved udgangen af 2016.

DLR besidder en stor beholdning af obligationer. Beholdningen består primært af AAA-ratede danske børsnoterede realkreditobligationer (RO, SDO og SDRO), samt af en mindre mængde statsobligationer.

Af beholdningen ultimo 2016, inkl. obligationer med udløb 1. januar 2017, er 83 pct. placeret i DKK og 17 pct. i EUR. Når der ses bort fra beholdningen af obligationer med snarligt udløb, er 80 pct. af beholdningen placeret i obligationer med årlige rentetilpasninger eller med endnu kortere intervaller (Cibor/Cita/Euribor) for rentefastsættelsen.

Provenuet fra DLRs udstedelser af Senior Secured Bonds på i alt 7,0 mia. kr. samt udstedelsen af usikret seniorgæld på 1,0 mia. kr. er placeret i obligationer med relativt kort løbetid. Seniorgældsudstedelserne løber frem til mellem april 2017 og oktober 2019.

3.2 Valutakursrisiko

Valutakursrisikoen udtrykker risikoen for tab som følge af ændringer i valutakursen. Som følge af det specifikke balanceprincip påtager DLR sig kun en minimal valutakursrisiko, idet lån udbetalt i fremmed valuta, alene EUR, altid fundes i den pågældende valuta. Valutakursrisikoen opstår således alene, fordi DLRs fondsbeholdning som følge af LCR-kravene består af en mindre andel stats- og realkreditobligationer i euro.

Opgjort efter Finanstilsynets valutaindikator 2 var DLRs valutakursrisiko 1 mio. kr. ved udgangen af 2016 svarende til 0,01 pct. af kapitalgrundlaget. Valutakursrisikoen opgjort efter Finanstilsynets valutaindikator 2 må ifølge lovgivningen højst udgøre 0,1 pct. af kapitalgrundlaget.

3.3 Aktierisiko

DLR placerer generelt ikke midler i aktier bortset fra "sektoraktier" vedrørende den finansielle infrastruktur. DLR har sammen med penge- og andre realkreditinstitutter erhvervet aktier i to sektorselskaber. Disse sektorselskaber har til formål at understøtte ejernes forretning inden for realkredit, betalingsformidling, IT m.v. DLR har endvidere erhvervet aktier i LFB (Landbrugets FinansieringsBank). DLR påtænker ikke at sælge de nævnte sektoraktier, idet en deltagelse i disse sektorselskaber anses for nødvendig for at drive et realkreditinstitut. Aktierne betragtes derfor som værende udenfor handelsbeholdningen.

Ved udgangen af 2016 bestod DLRs aktiebeholdning således kun af poster i VP Securities A/S, e-nettet A/S samt LFB A/S. Samlet udgjorde værdien af den pågældende aktiebeholdning i alt 58 mio. kr.

Ifølge DLRs regnskabspraksis bliver aktier, der handles på aktive markeder, målt til dagsværdi. Dagsværdien opgøres til lukkekursen på balancedagen. Unoterede aktier optages ligeledes til dagsværdi. Såfremt dagsværdien ikke kan måles pålideligt, måles disse dog til kostpris eventuelt med fradrag af nedskrivninger.

Om DLRs eksponeringer i aktier m.v., der ikke indgår i handelsbeholdningen, kan oplyses følgende:

Tabel 17. DLRs aktieeksponering

Type, mio. kr.	Eksponering pr. 31.12.2016	Driftspåvirkning i 2016
Sektoraktier	58	1
Andre aktier og kapitalandele	-	-
I alt	58	1

Kilde: DLRs årsrapport 2016, note 3

3.4 Modpartsrisiko og finansielle instrumenter

For at kontrollere og reducere DLRs tabsrisiko på grund af modparters misligholdelse af deres betalingsforpligtelser over for DLR foretages der løbende en overvågning af finansielle modparter og udviklingen i eksponeringsomfanget.

Det skal bemærkes, at DLRs tabsrisiko på finansielle modparter er begrænset, da modpartsrisikoen i det væsentligste udgøres af garantistillelse fra pengeinstitutter for låntagere, hvor garantistillelsen er sekundær i forhold til låntagers personlige gældsforpligtelser og panteretten i ejendommen.

Der udarbejdes løbende engagementsopgørelser for de enkelte pengeinstitutter med henblik på en vurdering af DLRs modpartsrisiko vedrørende finansielle modparter.

3.5 Likviditetsrisiko og likviditetsstyring

Risikoen for at lide et tab som følge af, at den aktuelle likviditetsbeholdning ikke er tilstrækkelig til at dække de aktuelle betalingsforpligtelser, er for DLR yderst begrænset. Årsagen er, at DLR har valgt at efterleve det specifikke balanceprincip, hvor betalinger på ydede lån og udstedte obligationer følger hinanden nøje (match-funding). Der er således en 1:1 sammenhæng mellem det lån, som låntageren optager i DLR, og de obligationer, som DLR udsteder for at finansiere lånet.

Der er mange fordele ved denne model, som sikrer fundingmatch med hensyn til løbetid, rente, valuta og indfrielse af lån. Det skyldes, at de betalinger, som DLR modtager fra låntagerne på nær en marginal (bidrag) til DLR, fuldstændig svarer til de betalinger, som DLR skal betale til obligationsejerne. Generelt indebærer balanceprincippet, at DLR i det væsentligste kun påtager sig en kreditrisiko som led i sin udlånsvirksomhed.

Da låntagers betalingsdatoer for renter og afdrag er fastlagt, vil DLR ved rettidige betalinger modtage midlerne før eller senest samtidigt med, at de tilsvarende betalinger til obligationsejerne forfalder. Et mismatch finder kun sted i situationer, hvor hyppigheden af låntagers betalinger er større end DLRs ydelsesbetalinger på de bagvedliggende obligationer (f.eks. rentetilpasningslån). Dette vil for DLRs vedkommende medføre et løbende likviditetsoverskud (forudbetalte midler).

DLR får ligeledes ved førtidig indfrielse af lån (straksindfrielse) tilført likviditet, som efterfølgende placeres, indtil beløbet skal udbetales til obligationsejerne som led i ekstraordinære udtrækninger. Overskudslikviditeten fra forudbetalte midler placeres ligesom likviditeten fra straksindfrielse i sikre, likvide obligationer eller som kortløbende terminsskud i pengeinstitutter og separeres fra den øvrige fondsbeholdning.

DLRs bestyrelse har fastlagt, at likvide midler skal placeres i pengeinstitutter underlagt dansk lov. Der kan i hvert enkelt pengeinstitut maksimalt placeres indlån svarende til 25 pct. af DLRs kapitalgrundlag, jævnfør artikel 395 i CRR, dog maksimalt 35 pct. af pengeinstitutets kapitalgrundlag.

DLR placerer som udgangspunkt i langt overvejende grad kun midler i pengeinstitutter med en S&P rating på mindst BBB/A-2. Det er i DLRs politik og retningslinjer vedrørende likviditetsrisiko fastlagt, at der samlet set maksimalt må indstå 50 mio. kr. i pengeinstitutter, der ikke er i besiddelse af en S&P rating på mindst BBB/A-2. Hvis et pengeinstitut får en rating under BBB/A-2, vil DLR inden for 30 kalenderdage overføre likviditeten til et andet pengeinstitut.

Af hensyn til DLRs obligationsrating fra S&P sikrer DLR løbende, at den samlede størrelse af indestående på pengeinstitutkonti relateret til henholdsvis DLRs kapitalcenter B og Institutet i øvrigt hos individuelle pengeinstitutter ikke overstiger en grænse på 5 pct. af den udestående cover-pool i henholdsvis kapitalcenter B og Institutet i øvrigt. Såfremt det samlede indestående hos et enkelt pengeinstitut overstiger 5 pct., vil DLR straks nedbringe indeståendet hos pengeinstituttet og placere beløbet på en måde, der er i overensstemmelse med disse regler.

DLR har desuden status af pengepolitisk modpart, ligesom der er udarbejdet beredskabsplaner i tilfælde af manglende eller utilstrækkelig likviditet. Ved pengepolitisk modpart forstås en kontohaver i Nationalbanken, der har adgang til at benytte de pengepolitiske instrumenter.

De pengepolitiske instrumenter omfatter bl.a. lån, hvor DLR kan låne i DKK mod sikkerhedsstillelse i en tilsvarende beholdning af obligationer (fratrullet et "haircut"). Dette giver DLR en god fleksibilitet i likviditetsstyringen. Dog er det DLRs politik og mål at være uafhængig af Nationalbankens belåningsmulighed, hvorfor DLR også har "lines" og trækingsret hos andre pengeinstitutter.

Der knytter sig en særlig likviditetsrisiko (refinansieringsrisiko) til refinansiering af rentetilpasningslån, som tidligere særligt vedrørte "den store" rentetilpasning af obligationer med udløb 1. januar. Dette skyldes, at der ved rentetilpasningerne sker salg af betydelige mængder rentetilpasningsobligationer fra alle realkreditinstitutter. Markedet er derfor følsomt for likviditetskriser, spreadudvidelser o.lign.

I henhold til lov om regulering af refinansieringsrisiko for rentetilpasningslån er obligationer med en løbetid, der er kortere end de bagvedliggende lån, omfattet af lovbestemt løbetidsforlængelse på et år ad gangen i tilfælde af, at en planlagt refinansiering ikke kan gennemføres som følge af manglende aftagere af de nødvendige nye obligationer ved refinansiering ("afsætningstrigger"). Obligationer med en løbetid på op til 2 år er yderligere omfattet af lovbestemt løbetidsforlængelse, hvis renten er steget mere end 5 procentpoint på et år ("rentetrigger").

Det øgede fokus på refinansieringsrisiko, der blandt andet har udmøntet sig i tilsynsdiamanten for realkreditinstitutter samt i ratinginstitutternes skærpede krav til de danske udstedere om at nedbringe fundingbalancerne, har medført, at DLRs fundingprofil har undergået en markant strukturændring de seneste år.

DLR har således siden 2014 gennemført målrettede konverteringskampagner over for låntagere med F1- og F2-lån med henblik på at få dem til at omlægge til lån med længere funding.

Fra 2013 til 2016 er DLRs andel af F1/F2-lån faldet med 46 pct. point. Ultimo 2013 udgjorde F1/F2-lån således 58 pct. af DLRs udlånsportefølje, mens andelen ultimo 2016 var reduceret til 12 pct. af det samlede udlån. Låntagerne har primært omlagt til længere rentetilpasningslån eller til de nye variabelt forrentede lån, RT-Kort lån, hvor de bagvedliggende obligationer for nærværende har en løbetid på 3-4 år. DLR kan ved refinansiering af RT-Kort lån vælge at udstede obligationer med 1-10 års løbetid, hvilket giver større fleksibilitet i fundingtilrettæggelsen.

Som et andet væsentligt element i CRD IV-/CRR-reglerne er der indført nye krav til kreditinstitutters likviditet, herunder en likviditetsdækningsratio (LCR). LCR medfører, at andelen af højkvalitets likvide aktiver (HQLA) til enhver tid skal overstige nettolikviditetsudstrømningen for de kommende 30 dage. LCR-kravet er defineret i en delegeret forordning (LCR-forordningen), som er udstedt i henhold til artikel 460 i CRR.

LCR-kravene indføres gradvist fra 1. oktober 2015 og vil være fuldt indfaset fra 2018. DLR skulle i sin egenskab som SIFI-institut dog opfylde LCR-kravet 100 pct. fra 1. oktober 2015.

Især kravene til, hvilke likvide aktiver der kan medregnes, har været af stor betydning for dansk realkredit. Danske realkreditobligationer kan medregnes i LCR-likviditetsbufferen som level 1B-aktiver, hvis seriestørrelsen er over 500 mio. EUR, dog

med et 7 pct. haircut. Hvis seriestørrelsen er over 250 mio. EUR, kan obligationerne indgå som level 2A-aktiver med et 15 pct. haircut. Realkreditobligationer må dog maksimalt udgøre 70 pct. af den samlede likviditetsbuffer, hvilket har nødvendiggjort en tilpasning for mange finansielle virksomheder i Danmark.

I lighed med andre danske realkreditinstitutter har DLR en undtagelse fra Finanstilsynet omkring LCR-beregningen af visse realkreditrelaterede pengestrømme. Som et vilkår for undtagelsen fastsatte Finanstilsynet et LCR-gulvkrav, således at DLR til en hver tid skal have likvide aktiver svarende til 2,5 pct. af DLRs samlede realkreditudlån.

LCR skal opfyldes i alle valutaer, hvor et institut har mere end 5 pct. af de samlede passiver. Dermed skal DLR også overholde LCR-kravet i euro. For DLR som SIFI indføres LCR-kravet i valuta gradvist fra 1. oktober 2016, hvor det minimum skal være 60 pct. Pr. 1. april 2017 er kravet 80 pct. og 100 pct. pr. 1. oktober 2017.

Ud over LCR-kravet har EU-Kommissionen som en del af CRR II/CRD V-pakken i november 2016 fremlagt forslag om et NSFR-krav (Net Stable Funding Ratio). Formålet med NSFR er, at instituttet har en passende stabil funding over en etårig tidshorizont. NSFR angiver den krævede mængde langsigtet og stabil finansiering i forhold til likviditetsprofilen for instituttets aktiver og de potentielle likviditetstræk, der måtte opstå fra ikke-balanceførte poster.

Med implementeringen af CRR/CRD IV er der, jf. § 8, stk. 9 i bekendtgørelsen om ledelse og styring af pengeinstitutter m.fl., blevet indført nye krav vedrørende opgørelse og vurdering af likviditetsposition og likviditetsrisici (ILAAP – Internal Liquidity Adequacy Assessment Process). DLR har derfor siden 2014 udarbejdet en selvstændig rapport omkring likviditet på samme måde, som der udarbejdes en solvensbehovsopgørelse (ICAAP – Internal Capital Adequacy Assessment Process). ILAAP'en godkendes af DLRs bestyrelse, før den indsendes til Finanstilsynet.

4. IT- OG OPERATIONEL RISIKO M.V.

4.1 It-risiko

DLRs forretning er i vid udstrækning baseret på it-systemer, der omfatter såvel DLRs egne it-systemer som samspillet med andre eksterne it-systemer som for eksempel elektronisk tinglysning, VP Securities, CPR og betalingssystemer i pengeinstitutter.

DLRs it-strategi er baseret på anvendelse af moderne og velafprøvet teknik, hvor it-sikkerhed er et grundlæggende parameter. DLR har valgt selv at udvikle de for realkreditudlånet strategiske forretningssystemer, mens perifere systemer baserer sig på indkøbte standardsystemer, der afvikles på en Windows-baseret platform.

DLRs it-beredskab omfatter en mulighed for at flytte driften af de forretningskritiske systemer fra det primære driftscenter til et sekundært. Hvad angår driften af det centrale mainframe-baserede realkreditsystem, indgår det som en del af outsourcing-aftalen med CSC Danmark, at driften med få timers varsel kan genetableres på et reservedriftscenter. Hvad angår DLRs windowsbaserede driftsmiljø, er dette etableret som et aktivt/aktivt driftsmiljø med et primært driftscenter i Nyropsgade og et sekundært hos CSC Danmark.

DLRs beredskab for de centrale forretningssystemer afprøves én gang årligt, hvor den forretningsmæssige drift af systemerne flyttes fra det primære til det sekundære driftscenter. Ligeledes afprøves beredskabet for det windowsbaserede driftsmiljø én gang årligt.

4.2 Operationel risiko

Operationelle risici er risikoen for tab som følge af u hensigtsmæssige eller mangelfulde interne procedurer, menneskelige fejl og handlinger, systemmæssige fejl eller eksterne begivenheder. Under de operationelle risici hører ligeledes juridiske risici samt modelrisici.

DLRs bestyrelse har derfor fastlagt politikker og retningslinjer for operationelle risici og forsikringsmæssig afdækning med det formål at reducere DLRs risici mest muligt.

Et væsentligt område ved vurderingen af de operationelle risici er it-området. DLRs ledelse forholder sig derfor løbende til it-sikkerheden, herunder beredskabsplaner og nødplaner m.v.

DLR arbejder løbende på at minimere operationelle risici ved bl.a. at udarbejde kontroller, autorisationer, nødprocedurer, "back-ups", forretningsgange, automatiske opdateringer, beredskabsplaner m.m., ligesom DLRs compliancefunktion medvirker til at minimere operationelle risici. Ydermere udformes diverse procesbeskrivelser, som giver instrukser til relevante arbejdsgange samt redegør for områdets ansvarsfordeling. Disse tiltag medvirker til, at DLR efterlever de eksterne såvel som interne krav.

DLR foretager samtidig registrering af tab eller potentielle tab, der kan henføres til operationelle risici. DLRs direktion orienteres løbende om indtrufne operationelle hændelser, mens DLRs risikoudvalg orienteres kvartalsvist. DLRs bestyrelse orienteres løbende om operationelle hændelser, der overskrider en fastsat grænse samt herudover som minimum årligt om samtlige optrådte operationelle hændelser.

Da DLR derudover må betragtes som en relativt "enkel" forretning med få produkter og forretningsområder, vurderes DLR samlet set at have beskedne operationelle risici.

DLR opgør sit kapitalkrav i forhold til operationelle risici ved basisindikatormetoden. Efter denne metode udgør operationelle risici et beløb på 2.456 mio. kr. af de risikovægtede eksponeringer pr. 31. december 2016. Dette medfører et kapitalbehov på 196 mio. kr. til dækning af operationelle risici (8 pct. af eksponeringen).

4.3 Forsikringsrisici

Som et led i bl.a. at håndtere operationelle risici er der fokus på muligheden for at forsikre DLR mod hændelser, der kan true virksomhedens selvstændighed i forbindelse med krav, faktiske skader og erstatningspådragende handlinger eller undladelser.

DLR er indstillet på at holde ubetydelige tabsrisici for egen regning og risiko. Ubetydelige tabsrisici er risici, hvor forsikringspræmien og omkostningerne til administration ikke antages at ville stå mål med et muligt tab.

4.4 Ejendomsrisiko

DLRs portefølje af grunde, bygninger og domicilejendomme (ekskl. midlertidigt overtagne ejendomme) er i forhold til DLRs egenkapital og balance af beskeden størrelse. DLR ønsker ikke at påtage sig væsentlige ejendomsrisici.

Værdien af ejendomme, der alene omfatter DLRs domicilejendom i København, udgjorde 98 mio. kr. ultimo 2016, svarende til 0,8 pct. af egenkapitalen.

5. KAPITALSTYRING

DLR Kredits kapitalstruktur skal sikre tilstrækkelig kapitalmæssig overdækning og dermed skabe grundlag for drift af en sund realkreditvirksomhed med mulighed for afsætning af obligationer på konkurrencedygtige vilkår. Samtidig skal kapitalstrukturen være baseret på størst mulig egenkapital under hensyntagen til omkostningerne på andre kapitalelementer, herunder hybrid kernekapital og supplerende kapital. DLR skal herudover have et tilstrækkeligt beredskab til løbende sikring af LTV-overholdelse for SDO-lån, OC krav fra rating-institutter samt krav vedrørende opbygning af gældsbuffer.

Den gradvise implementering af kapitalkravene i CRD IV/CRR medfører forøgede krav til såvel omfang som kvalitet af den stillede kapital. DLR har igennem en årrække tilpasset kapitalstrukturen med henblik på at kunne opfylde de fuldt indfasede kapitalkrav i 2019. Det er derfor vurderingen, at DLR vil opfylde kravene, når de er endeligt indfaset. Herudover indeholder CRD IV en række yderligere krav, som finansielle virksomheder skal efterleve. Det er samlet vurderingen, at disse ikke vil medføre væsentlige udfordringer for DLR.

5.1 Kapitalmålsætning

DLR har fokus på såvel de allerede indførte ændringer i kravene til kreditinstitutters kapitalsammensætning i form af CRD IV/CRR som de potentielt kommende krav. DLRs bestyrelse traf i 2012 beslutning om en kapitalplan vedrørende DLRs kapitalforhold frem mod 2019. Kapitalplanen er efterfølgende løbende blevet indholdsmæssigt opdateret samt forlænget for at tage højde for ændringer i DLRs forhold samt justeringer i kapitalkrav m.v.

Kapitalplanen omfatter en målsætning for udviklingen i DLRs kapitalgrundlag vedrørende såvel kvalitet som størrelsen af DLRs kapitalgrundlag. I kapitalplanen er der bl.a. indarbejdet implementeringen af de gældende krav i forhold til CRD IV og CRR.

I forlængelse af kapitalplanen er der bl.a. gennemført flere forhøjelser af DLRs aktiekapital frem til 2013, ligesom statslig hybrid kernekapital for i alt 4,8 mia. kr. optaget i 2009 samt privat hybrid kernekapital på 100 mio. euro optaget i 2005 er blevet indfriet. Senest har DLR i 2016 gennemført tilbagekøb af aktier fra Finansiell Stabilitet og Nationalbanken for samlet knap 1 mia. kr.

5.2 Kapitalplan 2021

DLRs kapitalplan frem til 2021 bygger blandt andet på følgende:

- ▶ Konsolidering af fremtidige regnskabsmæssige overskud. DLR antages således ikke at betale udbytte.
- ▶ DLR anvender IRB-metoden for beregning af risikoeksponeringen for porteføljen af produktionslandbrug. DLR arbejder i øjeblikket på ligeledes at udvikle IRB-modeller for porteføljen af detaillandbrug og erhvervsudlån. Med baggrund i den mulige fremtidige implementering af justerede kapitalkrav som følge af Basel-komiteen, er der ikke indregnet en potentiel kapitalmæssig lempelse ved implementeringen af denne portefølje.
- ▶ Løbende LTV-buffer mod ikke uvæsentlige ejendomsprisfald, herunder via optagelse af seniorgæld.
- ▶ Udstedelse af kapital til opfyldning af krav om gældsbuffer på 2 pct. af det samlede uvægtede udlån
- ▶ Løbende implementering af DLRs uniforme garantikoncept
- ▶ Indregning af øvrige potentielle driftsmæssige forhold såsom udvikling i tab og nedskrivninger, udlånsvækst m.v.

6. KAPITALFORHOLD

6.1 Kapitalgrundlag

De enkelte delelementer i DLRs kapitalgrundlag pr. 31. december 2016 er vist i nedenstående tabel 18 og 19.

Tabel 18. DLRs kapitalgrundlag

(1.000 kr.)	2016	2015
Kernekapital	10.959.087	11.203.254
Aktiekapital	569.964	569.964
Overkurs ved emission	0	0
Reserver (indkapslet kapital)	2.337.913	2.337.913
Overført overskud/underskud	7.325.451	7.711.154
Årets løbende overskud	725.759	584.223
Primære fradrag i kernekapital:	-698.928	-18.093
Kernekapital efter primære fradrag	10.260.159	11.185.161
Hybrid kernekapital	1.300.000	1.300.000
Kernekapital inkl. hybrid kernekapital efter fradrag	11.560.159	12.485.161
Andre fradrag	0	0
Kernekapital, inkl. hybrid kernekapital	11.560.159	12.485.161
Supplerende kapital	0	0
Medregnet supplerende kapital	0	0
Kapitalgrundlag før fradrag	11.560.159	12.485.161
Frdrag i kapitalgrundlag	0	0
Kapitalgrundlag efter fradrag	11.560.159	12.485.161

Kilde: DLRs interne opgørelser

Tabel 19. DLRs kapitalprocent

(mio. kr.)	2016	2015
Egenkapital:		
- Frie reserver	8.621	8.865
- Bunden fondsreserve	2.338	2.338
- Hybrid kernekapital (2012)	1.300	1.300
Egenkapital i alt	12.259	12.503
Kapitalgrundlag efter fradrag	11.560	12.485
Vægtede poster	80.674	97.032
Solvenskrav	6.454	7.763
DLRs kapitalprocent	14,3	12,9

Kilde: DLRs interne opgørelser

DLRs risikoeksponering er ultimo 2016 er opgjort til 80.674 mio. kr.

Europaparlamentets og Rådets forordning 575/2013 (CRR), Lov om finansiel virksomhed samt bekendtgørelse om risikoeksponeringer, kapitalgrundlag og solvensbehov m.v. er sammen med den af bestyrelsen fastlagte kapitalmålsætning grundlaget for DLRs kapitalstyring. DLR opfylder de tre søjlekrav bestående af kapitalkravet (søjle 1), tilstrækkeligt kapitalgrundlag (søjle 2) samt oplysningsforpligtelserne (søjle 3). Det er bestyrelsens og direktionens ansvar, at kapitalstrukturen er passende, og at solvens- og kernekapitalprocenter overholder de fastsatte lovkrav.

DLR har generelt styrket kapitalgrundlaget de seneste år igennem det løbende overskud samt gentagne forhøjelser af DLRs aktiekapital. Samtidig har DLR ikke betalt udbytte i perioden. Aktieudvidelserne samt udstedelsen af hybrid kernekapital er bl.a. blevet anvendt som grundlag for at indfri den i 2009 optagne statslige hybride kernekapital, så sidste del af denne kunne indfries i maj 2014. Senest har DLR i 2016 tilbagekøbt aktier fra Finansiell Stabilitet og Nationalbanken for sammenlagt knap 1 mia. kr.

Ultimo 2016 udgjorde DLRs egenkapital 12.259 mio. kr. mod 12.503 mio. kr. ved udgangen af 2015. I egenkapitalen indgår aktiekapitalen på nominelt 570 mio. kr., opskrivningshenlæggelser med 43 mio. kr. og overført overskud på 8.008 mio. kr., mens den "bundne fondsreserve" udgør 2.338 mio. kr.

Ved beregning af kapitalgrundlaget fragår udskudt skatteaktiv på 1 mio. kr. samt fradrag for måleusikkerhed på 22 mio. kr. Der er derudover i kapitalgrundlaget foretaget et fradrag på 676 mio. kr. svarende til forskellen mellem de forventede tab i IRB-modellen og de regnskabsmæssige nedskrivninger.

Ved udgangen af 2016 udgjorde DLRs efterstillede kapital 1.300 mio. kr., i form af hybrid kernekapital optaget i 2012. Udstedelsen opfylder kravene i CRR og har således bl.a. uendelig løbetid og mu-

ligheder for stop af betalinger, nedskrivning m.v. i henhold til gældende lovgivning. Udstedelsens triggerniveau er fastsat til 7 pct.

6.2 Kapitaldækningsregler samt udpegning som SIFI-institut

Implementeringen af CRR/ CRD IV har bl.a. medført krav om mere og bedre kapital samt indførelse af en række kapitalbuffere (kapitalbevaringsbuffer, virksomhedsspecifik kontracyklisk kapitalbuffer samt systemisk risikobuffer), der alle skal opfyldes med egentlig kernekapital.

Kapitalbevaringsbufferen udgør 2,5 pct. af den samlede risikoeksponering i 2019, mens den kontracykliske buffer varierer i intervallet 0-2,5 pct. alt efter konjunktursituationen. Bufferen kan øges herudover, såfremt omstændighederne gør det nødvendigt. Konjunkturbufferen er aktuelt fastsat til 0 pct., mens kapitalbevaringsbufferen fra 1. januar 2017 er fastsat til 1,25 pct.

DLR er udpeget som SIFI-institut, da DLRs samlede udlån udgør over 6,5 pct. af Danmarks BNP. DLR er derfor pålagt et SIFI-tillæg på kapitalen, der gradvist indføres frem mod 2019, hvor kravet vil udgøre 1 pct. af den samlede risikoeksponering. I 2017 udgør kravet 0,6 pct. af den samlede risikoeksponering.

6.3 Anvendelse af kreditvurderingsbureau (ECAI)

CRR-forordningen (artikel 138) giver mulighed for, at et kreditinstitut kan vælge ét eller flere kreditvurderingsbureauer til fastsættelse af kreditkvalitetstrin og risikovægte for finansielle aktiver.

DLR har udpeget S&P Global Ratings (tidligere Standard & Poor's Rating Services) til brug for kreditvurdering/risikovægtning af eksponeringer mod kreditinstitutter. Valget af S&P har en naturlig sammenhæng til DLRs brug af S&P som eneste ratingbureau til både DLRs institut- og obligationsratings.

Tabel 20 viser Finanstilsynets konvertering af S&P's ratingklasser til kreditkvalitetstrin for eksponeringer mod erhvervsvirksomheder, institutter, centralregeringer og centralbanker.

Tabel 20. Ratingklasser og kreditkvalitetstrin

Kreditkvalitetstrin	S&P's ratingklasser	Ekspone- ringer mod erhvervs- virksom- heder (selskaber)	Ekspone- ring mod institut- ter (< 3 mdr.)	Ekspone- ringer mod centralre- geringer eller centralbanker
1	AAA til AA-	20%	20%	0%
2	A+ til A-	50%	50%	20%
3	BBB+ til BBB-	50%	50%	50%
4	BB+ til BB-	100%	100%	100%
5	B+ til B-	150%	100%	100%
6	CCC+ og under	150%	150%	150%

I CRR-forordningen (artikel 129, stk. 1, c) er det angivet, at eksponeringer mod kreditinstitutter (f.eks. garantier), der kvalificerer til kreditkvalitetstrin 1, kan udgøre op til 15 pct. af sikkerhedsgrundlaget for et instituts udestående SDO/SDRO-udstedelser. Med baggrund i koncentrationsforholdene i det danske realkreditsystem har Danmark fået tilladelse til også at kunne anvende eksponeringer mod modparter på kreditkvalitetstrin 2 op til 10 pct. af sikkerhedsgrundlaget, dog således at den samlede eksponering mod kreditinstitutter ikke må overstige 15 pct. af sikkerhedsgrundlaget.

Kreditkvalitetstrinnet fastlægges som udgangspunkt ud fra modpartens ratingmæssige forhold. Er modparten ikke ratet af det valgte kreditvurderingsbureau, benyttes landeratingen for det land, modparten er hjemhørende i.

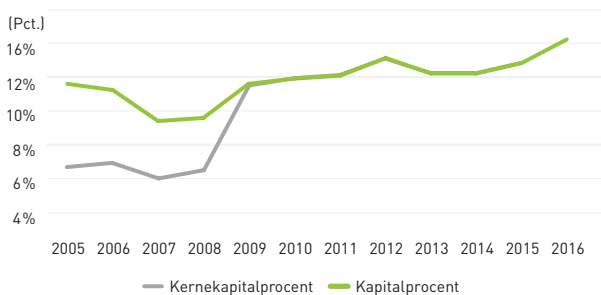
6.4 Kapitalprocent

DLRs kapitalprocent udgjorde 14,3 pct. ved udgangen af december 2016, jf. figur 15. DLR har opgjort sin risikoeksponering for porteføljen af produktionslandbrug på baggrund af IRB-metoden, mens der for den øvrige portefølje er anvendt standardmetoden.

DLR har i en periode anvendt overskydende kapital ud over en kapitalprocent på 12 pct. til at indfri den i 2009 optagne statslige hybride kernekapital. Denne kapital er nu indfriet, ligesom der i 2016 er tilbagekøbt DLR-aktier fra Finansiell Stabilitet og Nationalbanken. DLR vil således fremadrettet kunne konsolidere sig løbende med henblik på at opbygge tilstrækkelig kapital til afdækning af de fremtidige kapitalkravkrav.

Fig. 15: Udvikling i DLRs kapital- og kernekapitalprocent

Kilde: DLRs årsrapport

6.5 Kontracyklisk buffer

I lyset af finanskrisen og de procykliske mekanismer, der bidrog til dens opståen og forstærkede dens virkninger, er der i CRR-forordningen indført krav om en kontracyklisk kapitalbuffer, der alene sættes i kraft i perioder med en overnormal udlånsvækst. Hensigten hermed er at sikre, at kreditinstitutter i perioder med økonomisk vækst opbygger et tilstrækkeligt kapitalgrundlag til at dække tab i kriseperioder.

Den kontracykliske buffer opbygges, når den samlede vækst i udlån anses for at bidrage til opbygningen af systemisk risiko, og nedbringes i kriseperioder. Buffersatsen fastsættes af myndigheder i de enkelte EU-lande. I Danmark fastsættes buffersatsen af Erhvervsministeriet på baggrund af udvalgte indikatorer, bl.a. udlån i forhold til BNP i Danmark. DLR har både eksponeringer i Danmark samt på Færøerne og i Grønland. Da DLRs krediteksponering på Færøerne og i Grønland udgør mindre end 2 pct. af DLRs samlede krediteksponeringer, betragtes disse eksponeringer som danske ved op-

gørelsen af den kontracykliske kapitalbuffer. Den gældende buffersats for såvel Danmark som Færøerne og Grønland er senest den 21. december 2016 blevet fastsat til 0 pct.

6.6 Solvenskrav og tilstrækkeligt kapitalgrundlag

Tabel 21 viser DLRs risikoeksponering og kapitalkrav ultimo 2016 for hver enkelt eksponeringskategori. Der er anvendt IRB-metoden for DLRs portefølje af produktionslandbrug og standardmetoden for den resterende del af DLRs portefølje. Det bemærkes, at alle DLRs lån er sikret ved pant i fast ejendom.

Tabel 21. DLRs risikoeksponering for kreditrisiko og kapitalkrav ultimo 2016

Kategori	Risiko eksponering i 1000 kr.*	Kapitalkrav (8 pct. af eksponering)*
Samlet eksponering	75.326.545	6.026.124
Heraf standardmetode:		
Institutter	4.167.156	333.372
Erhvervsvirksomheder	20.153.553	1.612.284
Eksponeringer mod detailkunder	83.306	6.664
Eksponeringer sikret ved pant i fast ejendom	8.275.849	662.068
Eksponeringer hvorpå der er restance eller overtræk	2.821.377	225.710
Dækkede obligationer	6.712	537
Aktier	57.634	4.611
Eksponeringer i andre poster m.m.	254.228	20.338
I alt	35.981.623	2.878.530
Heraf IRB-metode:		
Erhvervseksponeringer	39.344.922	3.147.594
I alt	39.344.922	3.147.594

* Ikke justeret for gruppevis nedskrivninger
Kilde: DLRs interne opgørelser

Tabel 22 viser DLRs risikoeksponering og kapitalkrav vedr. markedsrisiko.

Tabel 22. DLRs risikoeksponering vedr. markedsrisiko ultimo 2016

Kategori	Risikoeksponering i 1000 kr.	Kapitalkrav (8 pct. af eksponering)
Gældsinstrumenter	2.431.478	194.518
Aktier	0	0
Kollektive investeringsordninger	0	0
Valutakursrisiko	460.756	36.860
Vægtede poster med markedsrisiko i alt	2.892.234	231.379

Kilde: DLRs interne opgørelser

6.7 Tilstrækkeligt kapitalgrundlag og solvensbehov

DLRs bestyrelse drøfter og godkender kvartalsvis fastsættelsen af DLRs tilstrækkelige kapitalgrundlag og solvensbehov. Drøftelserne tager udgangspunkt i en indstilling fra DLRs direktion. DLRs risikoudvalg har forinden bestyrelsens behandling gennemgået opgørelsen. Herudover drøfter bestyrelsen som minimum en gang om året mere indgående opgørelsesmetoder m.v. for DLR solvensbehov, herunder hvilke risikoområder, stresstests og benchmarks m.v., der bør tages i betragtning.

Fastlæggelsen af det tilstrækkelige kapitalgrundlag og solvensbehov tager udgangspunkt i kreditreservationsmetoden ("8+ metoden"), der er Finanstilsynets officielle metode. 8+ metoden omfatter de risikotyper, som det vurderes skal afdækkes med kapital. Det er som udgangspunkt kreditrisici, markedsrisici og operationelle risici samt en række underpunkter til disse. Vurderingen tager udgangspunkt i DLRs risikoprofil, kapitalforhold og fremadrettede forhold, der kan have betydning herfor, herunder budget m.v.

DLR følger anvisninger i bekendtgørelse om risikoeksponeringer, kapitalgrundlag og solvensbehov m.v. samt Finanstilsynets vejledning vedrørende "8+ metoden" suppleret med egne stresstests,

bl.a. ved vurdering af DLRs modstandsdygtighed ved indtræden af hårde tabsscenerier baseret på historiske observationer.

Ved vurderingen af DLRs modstandsdygtighed tages der bl.a. udgangspunkt i en stresstest dækkende flere forskellige scenarier.

Herudover underbygges opgørelsen med ledelsesmæssige skøn. Der sker en vurdering af DLRs risici inden for nedenstående hovedområder. Inden for hvert hovedområde vurderes de pågældende risici på en række underområder. Endvidere vurderes, hvorvidt der er behov for et tillæg til det tilstrækkelige kapitalgrundlag vedrørende øvrige forhold.

- ▶ Kreditrisiko
- ▶ Indtjening og vækst
- ▶ Kreditrisiko for store kunder
- ▶ Modelusikkerhed
- ▶ Øvrige kreditrisici
- ▶ Modpartsrisiko (finansielle modparter)
- ▶ Kreditrisikokoncentration
- ▶ Markedsrisiko og herunder bl.a.
- ▶ Renterisici
- ▶ Aktierisiko
- ▶ Valutarisiko
- ▶ Likviditetsrisiko
- ▶ Operationel risiko
- ▶ Gearing

De risikofaktorer, der er medtaget i vurderingen, omfatter således efter DLRs opfattelse alle de risikoområder, lovgivningen kræver, at DLRs ledelse skal tage højde for ved fastsættelsen af det tilstrækkelige kapitalgrundlag og solvensbehov, samt de risici, som ledelsen vurderer, at DLR har påtaget sig. Ved fastlæggelse af DLRs tilstrækkelige kapitalgrundlag og solvensbehov er relevante afdelinger inddraget. Det gælder tillige ved indledende og efterfølgende drøftelser af stresstest m.v. for de forskellige forretningsområder.

Kreditrisiko er DLRs største risikoområde, hvor den største del af solvensbehovet kan henføres til, jf. tabel 23. DLR har på den baggrund stort fokus på

området. DLR anvender IRB-metoden til beregning af risikoeksponeringen for porteføljen af produktionslandbrug, mens der for den øvrige portefølje anvendes standardmetoden ved opgørelsen af risikoeksponeringen for kreditrisiko. Der henvises i øvrigt til afsnit 2 vedrørende kreditrisiko.

Markedsrisiko er ligeledes et væsentligt område for DLR. Der afsættes 8 pct. af risikoeksponeringen hørende under markedsrisiko. Det vurderes herudover, hvorvidt DLR måtte have yderligere risici, der kræver kapital ud over 8 pct. Med udgangspunkt i balanceprincippet vurderes DLRs markedsrisiko at være begrænset.

Operationelle risici er defineret som risikoen for direkte eller indirekte tab forårsaget af utilstrækkelige eller fejlagtige processer, systemer m.v. Med baggrund i DLRs enkle forretningsmodel, fokus på interne processer m.v. vurderes denne risiko som værende begrænset.

DLR anvender basisindikatormetoden til opgørelse af kapitalkravet til operationelle risici.

Ud over de ovennævnte forhold vurderer ledelsen løbende, hvorvidt der måtte være øvrige forhold, der skal inddrages i opgørelsen af det tilstrækkelige kapitalgrundlag og solvensbehovet.

DLR afsætter således de lovmæssige 8 pct. i kapitalbehov for hvert risikoområde og vurderer herefter, hvorvidt der er behov for at afsætte yderligere kapital eksempelvis på baggrund af store eksponeringer, generel kreditkvalitet af porteføljen, forhøjet markedsrisiko m.v. Vurderingen af behovet for et eventuelt tillæg er enten foretaget på baggrund af stresstests fastlagt i Finanstilsynet vejledning, egne udviklede stresstests eller ved, at det med ledelsesmæssige skøn er vurderet, hvorvidt der på enkelte forretningsområder måtte være behov for at foretage et tillæg.

Tabel 23. DLRs tilstrækkelige kapitalgrundlag og solvensbehov pr. 31. december 2016

Risikoområde (1.000 kr.)	Tilstrækkeligt kapitalgrundlag	Solvensbehovet
Kreditrisiko	6.507.722	8,07%
Markedsrisiko	231.379	0,29%
Operationel risiko	196.445	0,24%
Øvrige forhold	0	0
Internt opgjort solvensbehov	6.935.546	8,60%
Eventuelle tillæg (særlige risici)	0	0
I alt	6.935.546	8,60%

Kilde: Opgørelse over tilstrækkelig basiskapital og solvensbehov på <http://www.dlr.dk/regnskab-og-rapportering>

DLRs tilstrækkelige kapitalgrundlag er ultimo 2016 opgjort til 6.936 mio. kr., jf. tabel 23. Da DLRs samlede risikoeksponering udgør 80.674 mio. kr., svarer dette til et solvensbehov på 8,6 pct.

DLR har i henhold til krav i CRR artikel 92 opgjort sin solvensoverdækning i forhold til det individuelle solvensbehov til 3,9 pct. point svarende til 3,1 mia. kr. ved udgangen af 2016, jf. tabel 24. DLR betragter denne overdækning som tilfredsstillende.

Tabel 24. DLRs tilstrækkelige kapitalgrundlag og solvensbehov pr. 31. december 2016

Aktuelle nøgletal, 2016	Beløb
Kapitalgrundlag efter fradrag, 1.000 kr.	11.560.159
Tilstrækkeligt kapitalgrundlag, 1.000 kr.	6.935.546
SIFI-tillæg	484.046
Kapitalbevaringsbuffer	1.008.429
Overdækning, 1.000 kr.	3.132.138
Kapitalprocent.	14,3%
Individuelt solvensbehov, pct.	8,6%
SIFI-tillæg (2017)	0,6%
Kapitalbevaringsbuffer (2017)	1,3%
Overdækning, pct. point	3,9%

Kilde: Opgørelse over tilstrækkeligt kapitalgrundlag og solvensbehov på <http://www.dlr.dk/regnskab-og-rapportering>

6.8 LTV overholdelse

Ved ydelse af lån baseret på udstedelse af særligt dækkede obligationer (SDO'er) skal DLR stille supplerende sikkerhed, hvis belåningsgrænsen overskrides som følge af primært fald i ejendommens værdi. Overholdelse af denne forpligtelse overvåges løbende.

Risikoen og omkostningerne ved LTV-overholdelse er ud over omkostningerne til den supplerende sikkerhedsstillelse knyttet til kreditrisikoen, da tab på udlånsporteføljen vil være sammenhængende med ejendomspris-fald.

Til afdækning af LTV-overskridelser kan DLR ud over kapitalgrundlaget i kapitalcenter B tillige i et vist omfang anvende stillede pengeinstitutgarantier og forhåndslån.

DLR har endvidere udstedt for 7,0 mia. kr. senior secured bonds (SSB), der kan anvendes til såvel LTV-overholdelse som supplerende sikkerhed i forhold til ratingformål. Derudover har DLR udstedt for 1,0 mia. kr. usikret seniorgæld til opfyldelse af gældsbufferkravet pr. 15. juni 2016, jf. nedenfor. Provenuet herfra kan samtidig bruges som supplerende sikkerhed.

DLR kan med dette beredskab modstå eventuelle yderligere prisfald på op til godt 15 pct. på hele låneporteføljen, hvorfor risikoen i tilknytning til LTV-overholdelse vurderes som meget begrænset.

6.9 Gældsbuffer

Implementering af krisehåndteringsdirektivet (BRRD) har medført krav til realkreditinstitutter om etablering af en gældsbuffer på minimum 2 pct. af instituttets samlede uvægtede udlån.

Gældsbufferen, som efter fuld indfasning kan estimeres til at skulle udgøre ca. 3 mia. kr. i DLR, skal indfases i perioden 2016-2020 således, at bufferen den 15. juni i hvert af årene skal udgøre mindst henholdsvis 30, 60, 80, 90 og 100 pct. af kravet.

Gældsbufferen kan bestå af egenkapital, hybrid kernekapital, supplerende kapital og usikret seniorgæld, hvor det for alle gælder, at kapitalen/gælden skal være udstedt af instituttet i øvrigt. Endvidere skal den udstedte kapital/gæld have en løbetid på minimum 2 år ved udstedelsen.

6.10 Ratingforhold

DLRs obligationer og DLR som institut er ratet af S&P Global Ratings (S&P) på følgende niveau:

Tabel 25. DLRs rating hos S&P, ultimo 2016

Obligationsrating	Standard & Poor's
Kapitalcenter B (SDO)	AAA
Instituttet i øvrigt (RO)	AAA
Kapitalcenter B (§ 15/SSB)	A (stable)
Andre ratings	
Institut (Long-Term Credit Rating)	BBB+ (stable)
Institut (Short-Term Credit Rating)	A-2 (stable)

Kilde: DLRs årsrapport 2016

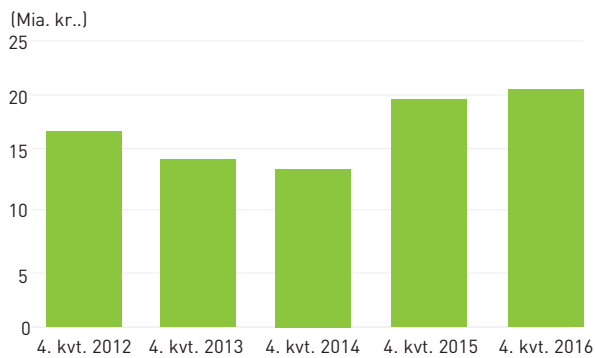
DLR blev første gang ratet af S&P i maj 2012. Her fik DLR tildelt en institutrating ("Long-Term Credit Rating") på BBB+ med stabilt outlook. Ratingen har været fastholdt uændret på BBB+ siden 2012 og er senest bekræftet af S&P i juli 2016.

DLRs særligt dækkede obligationer og realkreditobligationer er tildelt den højeste rating på AAA, ligeledes med stabilt outlook. Ligesom med institutratingen har obligationsratingen været holdt uændret, siden DLR for første gang fik ratet obligationerne af S&P i efteråret 2012.

S&P rater som udgangspunkt senior secured bonds udstedt i medfør af § 15 i lov om realkreditlån og realkreditobligationer m.v. to trin over institutratingen. Med undtagelse af de første SSB-udstedelser fra 2012 har DLR dog valgt ikke at få ratet SSB-udstedelserne. Det samme gælder udstedelsen af usikret seniorgæld fra 2016, der forventeligt ville få en rating på niveau med DLRs institutrating.

S&P stiller krav om et vist omfang af overskydende kapital (OC) i et kapitalcenter, der er nødvendig for at fastholde en covered bond rating på et givet niveau. OC-kravet opfyldes for den nominelle obligationsmængde i kapitalcenteret og afdækkes med overskydende kapital. Det sker med egne midler og midler tilvejebragt ved udstedelse af seniorgæld.

Fig. 16: Udvikling i S&P's kapitalkrav til DLR

OC-kravet er steget siden 2014, hvilket dels skyldes, at S&P har implementeret et nyt kriterie for udlån med sikkerhed i erhvervs- og landbrugsejendomme, dels at udlånsporteføljen er steget med godt 6 mia. kr. over de seneste to år.

DLR har ikke over for S&P forpligtet sig til at fastholde et bestemt niveau for overdækningen i sine kapitalcentre, men har dog en klar ambition om at fastholde den aktuelle AAA-rating. Da S&P's OC-krav er dynamiske og løbende kan ændre sig bl.a. som følge af ændringer i låneporteføljens størrelse, sammensætning og kvalitet, eller som følge af ændringer i S&P's kriterier eller modeller, kan behovet for supplerende sikkerhed ændre sig i fremtiden.

7. LEDELSES- OG AFLØNNINGSFORHOLD

7.1 Ledelse og Administration

DLR Kredits bestyrelse

DLR Kredits bestyrelse havde følgende sammensætning ved udgangen af 2016:

Generalforsamlingsvalgte:

- Adm. direktør Vagn Hansen (formand), Sparekassen Vendsyssel
- Ordførende direktør Anders Dam (næstformand), Jyske Bank A/S
- Adm. direktør Claus Andersen, Nordjyske Bank A/S
- Adm. direktør Karen Frøsig, Sydbank A/S
- Gårdejer Peter Gæmelke
- Bankdirektør Lars Møller, Spar Nord Bank A/S
- Tidl. nationalbankdirektør Torben Nielsen
- Adm. direktør Jan Pedersen, Danske Andelskassers Bank A/S
- Adm. direktør Lars Petersson, Sparekassen Sjælland-Fyn A/S

Medarbejderrepræsentanter:

- Fuldmægtig Claus Andreasen
- Landbrugskundechef Jakob G. Hald
- Juridisk konsulent Søren Jensen
- Fuldmægtig Agnete Kjærsgaard
- Gårdejer og vurderingssagkyndig Benny Pedersen

DLRs bestyrelse bestod ved udgangen af 2016 af 14 medlemmer, hvoraf de 9 er generalforsamlingsvalgte. Af de generalforsamlingsvalgte bestyrelsesmedlemmer er 4 valgt blandt medlemmer af Lokale Pengeinstitutter og 4 blandt medlemmer af Landsdækkende Banker (tidligere Regionale Bankers Forening). Hertil kommer 1 medlem udpeget af de to foreninger i fællesskab.

Derudover har medarbejderne i DLR valgt 5 medlemmer til bestyrelsen.

På generalforsamlingen den 28. april 2016 blev Claus Andersen, Nordjyske Bank A/S, valgt som medlem af bestyrelsen. Bankdirektør Ole Selch Bak, Djurslands Bank, udtrådte samtidig af bestyrelsen. De øvrige generalforsamlingsvalgte medlemmer af bestyrelsen blev genvalgt.

Revisionsudvalg

- Tidl. nationalbankdirektør Torben Nielsen (formand)
- Adm. direktør Claus Andersen
- Juridisk konsulent Søren Jensen

Risikoudvalg

- Bankdirektør Lars Møller (formand)
- Tidl. nationalbankdirektør Torben Nielsen
- Landbrugskundechef Jakob G. Hald

Nomineringsudvalg

- Adm. direktør Vagn Hansen (formand)
- Ordførende direktør Anders Dam (næstformand)
- Øvrige medlemmer af DLRs bestyrelse

Aflønningsudvalg

- Adm. direktør Vagn Hansen (formand)
- Ordførende direktør Anders Dam
- Juridisk konsulent Søren Jensen

Direktion

- Adm. direktør Jens Kr. A. Møller
- Direktør Michael Jensen

Ledende medarbejdere

Direktionssekretariat

Underdirektør, cand. merc. Lars Blume-Jensen

Udlånsafdeling

Vicedirektør, cand.agro. Bent Bjerrum

Juridisk afdeling

Juridisk direktør, advokat Per Englyst

Økonomiafdeling

Økonomi- og finansdirektør, cand. merc. Lars Ewald Madsen

IT-afdeling

IT-direktør, ingeniør Chr. Willemoes Sørensen

Risikostyringsafdeling

Chef for risikostyring, cand.scient.oecon.

Jesper C. Kristensen

Intern revision

Revisionschef, cand.merc.aud. Brian Hansen

Tilsyn

Finanstilsynet

Direktionens hverv i andre

erhvervsdrivende virksomheder

Adm. direktør Jens Kr. A. Møller

- › bestyrelsesmedlem i VP Securities A/S
- › bestyrelsesmedlem i e-nettet a/s
- › bestyrelsesmedlem i SEGES' Sektorbestyrelse for Økonomi- og Virksomhedsledelse
- › bestyrelsesmedlem i FinansDanmark
- › bestyrelsesmedlem i Realkreditrådet

Bestyrelsens ledelseshverv i andre

erhvervsdrivende virksomheder

Bankdirektør Claus Andersen

- › adm. direktør i Nordjyske Bank A/S
- › bestyrelsesformand i Sæbygaard Skov A/S
- › bestyrelsesmedlem i Bankdata
- › Bestyrelsesmedlem i Lokale Pengeinstitutter
- › Bestyrelsesmedlem i BI Holding A/S

Ordførende direktør Anders Dam

- › ordførende direktør i Jyske Bank A/S
- › bestyrelsesformand i Jyske Banks Almennyttige Fond og Holdingselskab A/S
- › bestyrelsesmedlem og næstformand i Bankdata
- › bestyrelsesmedlem i Jyske Banks Pensionstilskudsfond
- › bestyrelsesmedlem i FinansDanmark
- › Bestyrelsesmedlem i FR I af 16. september 2015 A/S
- › repræsentantskabsmedlem i Foreningen af 16. december 2016
- › suppleant i Værdiansættelsesrådet

Adm. direktør Karen Frøsig

- › adm. direktør i Sydbank A/S
- › bestyrelsesformand i Ejendomsselskabet af 1. juni 1986 A/S

- › Bestyrelsesformand i Diba A/S
- › Bestyrelsesformand i Bankdata
- › Bestyrelsesmedlem og næstformand i Landsdækkende Banker
- › Bestyrelsesmedlem i PRAS A/S
- › bestyrelsesmedlem i FinansDanmark
- › bestyrelsesmedlem i Totalkredit A/S
- › bestyrelsesmedlem i BI Holding A/S
- › bestyrelsesmedlem i Musikhuset Esbjerg, Fond
- › bestyrelsesmedlem i FR I af 16. september 2015 A/S
- › bestyrelsesmedlem i Sydbank Sønderjyllands Fond
- › bestyrelsesmedlem i Sydbank Fonden
- › Medlem af komitéen for God Selskabsledelse

Gårdejer Peter Gæmelke

- › formand for Danske Spil A/S
- › formand for Løvenholm-fonden (Erhvervsdrivende Fond)
- › formand for NGF Nature Energy Biogas A/S
- › formand for foreningen NLP fmba
- › formand for Det Grønne Museum
- › formand for Trigon Agri A/S
- › bestyrelsesmedlem i Kirkbi A/S
- › bestyrelsesmedlem i H.C. Petersen & Co.'s Eff. A/S
- › bestyrelsesmedlem i Fællesfonden
- › bestyrelsesmedlem i Nordea Liv og Pension
- › bestyrelsesmedlem og medlem af repræsentantskabet i TryghedsGruppen smba
- › bestyrelsesmedlem og medlem af repræsentantskabet i Askov Højskole
- › repræsentantskabsmedlem i Danmarks Nationalbank
- › repræsentantskabsmedlem i Sydbank A/S
- › repræsentantskabsmedlem i Hedeselskabet

Adm. direktør Vagn Hansen

- › adm. direktør i Sparekassen Vendsyssel
- › bestyrelsesformand i EgnsInvest Holding A/S samt to datterselskaber
- › bestyrelsesformand i HN Invest Tyskland 1 A/S
- › bestyrelsesmedlem i SparInvest Holdings SE
- › bestyrelsesmedlem i SDC A/S
- › bestyrelsesmedlem i Spar Pantebrevsinvest A/S
- › bestyrelsesmedlem i Lokale Pengeinstitutter
- › bestyrelsesmedlem i Forvaltningsinstituttet for Lokale Pengeinstitutter

---

Bankdirektør Lars Møller

- bankdirektør i Spar Nord Bank A/S
- bestyrelsesformand i BI Holding A/S
- bestyrelsesformand i BI Asset Management A/S
- bestyrelsesformand i BI Management A/S
- bestyrelsesmedlem i Aktieselskabet Skelagervej 15

Tidl. nationalbankdirektør Torben Nielsen

- bestyrelsesformand i Investeringsforeningen Sparinvest
- bestyrelsesformand i Eik banki p/f
- bestyrelsesformand i Museum Sydøstdanmark
- Bestyrelsesformand i Sydbank A/S
- bestyrelsesmedlem og næstformand i Tryg A/S
- bestyrelsesmedlem og næstformand i Tryg Forsikring A/S
- bestyrelsesmedlem i Sampension KP Livsforsikring a/s

Adm. direktør Jan Pedersen

- adm. direktør i Danske Andelskassers Bank A/S
- bestyrelsesformand i DAB Invest A/S
- bestyrelsesformand i DAB Invest 2 A/S
- bestyrelsesmedlem og næstformand i Sparinvest Holdings SE
- bestyrelsesmedlem i Bankernes EDB-central (BEC)
- bestyrelsesmedlem i Andelskassen Fyns Fond
- bestyrelsesmedlem i Andelskassen Himmerlands Fond
- bestyrelsesmedlem i Andelskassen Norddjurs' Fond
- bestyrelsesmedlem i Andelskassen Oure-Vejstrups Fond
- bestyrelsesmedlem i Andelskassen Sønderjyllands Fond
- bestyrelsesmedlem i Andelskassen Østjyllands Fond
- formand og direktør for Villa Prisme Komplementaranpartsselskab

Adm. direktør Lars Petersson

- adm. direktør i Sparekassen Sjælland-Fyn A/S
- bestyrelsesformand i Spar Fynd Ejendomsselskab A/S
- bestyrelsesformand i Ejendomsselskabet Faaborg A/S
- bestyrelsesformand i Holbæk Kommunes Talentråd
- bestyrelsesmedlem og næstformand i Nærpension
- bestyrelsesmedlem og næstformand i Lokal Puljepension
- bestyrelsesmedlem og direktør i Sjælland Ejendomme A/S samt tre datterselskaber
- bestyrelsesmedlem i Investeringselskabet Sjælland-Fyn A/S
- bestyrelsesmedlem i BI Holding A/S
- bestyrelsesmedlem i Tilskudsfonden for pensionister i DLR
- bestyrelsesmedlem i Copenhagen FinTech

Vurderingssagkyndig, gårdejer Benny Pedersen

- egen landbrugsvirksomhed

Juridisk konsulent Søren Jensen

- egen landbrugsvirksomhed

Fuldmægtig Claus Andreasen

- bestyrelsesmedlem i Kipling Travel A/S

Bestyrelsesudvalg

DLR blev i 2014 udpeget som SIFI-institut. Med udpegningen fulgte en række krav, herunder om oprettelse af tre nye bestyrelsesudvalg. DLR har således oprettet et nomineringsudvalg, et aflønningsudvalg og et risikoudvalg, som angivet i figur 1. Medlemmerne af de pågældende udvalg udgøres af medlemmer af DLRs bestyrelse.

I henhold til det fastlagte kommissorium skal *risikoudvalget* forestå følgende:

- Rådgive bestyrelsen om DLRs overordnede nuværende og fremtidige risikoprofil og strategi.
- Gennemgå og forberede bestyrelsens behandling af DLRs opgørelse af det tilstrækkelige kapitalgrundlag og solvensbehovet og give anbefalinger til bestyrelsen vedrørende tilstrækkeligheden af DLRs kapitalgrundlag i forhold til såvel fastlagte lovkrav som interne målsætninger. Med baggrund heri skal udvalget ligeledes gennemgå DLRs kapitalplaner og genopretningsplaner m.v.
- Bistå bestyrelsen med at påse, at bestyrelsens risikostrategi implementeres korrekt i organisationen.
- Vurdere om de låneprodukter m.v., som DLR tilbyder kunder, er i overensstemmelse med DLRs forretningsmodel og risikoprofil, herunder om indtjeningen på produkterne og tjenesteydelserne afspejler risiciene herved samt udarbejde forslag til afhjælpning, såfremt produkterne eller tjenesteydelserne og indtjeningen herved ikke er i overensstemmelse med DLRs forretningsmodel og risikoprofil.
- Vurdere om incitamenterne ved DLRs aflønningsstruktur tager højde for DLRs risici, kapital, likviditet og sandsynligheden samt tidspunktet for udbetaling af aflønningen.

Der blev i 2016 afholdt 5 møder i risikoudvalget.

Der henvises til DLRs årsrapport 2016 for en nærmere beskrivelse af de øvrige bestyrelsesudvalg.

7.2 Ansættelsespolitik

DLRs bestyrelsesmedlemmer vælges af DLRs generalforsamling på den ordinære generalforsamling. Genvælg kan finde sted. DLR har i henhold til Lov om Finansiell virksomhed § 312, og § 80a oprettet et *nomineringsudvalg*. En af nomineringsudvalgets opgaver er at foreslå kandidater til DLRs bestyrelse samt udarbejde en beskrivelse af nødvendige funktioner og kvalifikationer for at deltage i bestyrelsesarbejdet i DLR

På basis af forretningsmodel m.v. har DLRs nuværende bestyrelse lokaliseret en række væsentlige risikoområder indenfor hvilke, det er vurderet, at den samlede bestyrelse skal have viden og erfaring. For bestyrelsesmedlemmer i DLR Kredit er det væsentligt, at disse besidder kompetencer indenfor et eller flere af disse områder for at medvirke til, at bestyrelsen har et passende relevant vidensniveau. I forbindelse med forslag til nye kandidater til nye bestyrelsesmedlemmer inddrager DLRs nomineringsudvalg ligeledes overvejelser omkring det underrepræsenterede køn samt mangfoldighed.

7.3 Aflønningsforhold

DLRs bestyrelse har vedtaget en aflønningspolitik for DLR Kredit A/S, som er godkendt af generalforsamlingen. Det fremgår af lønpolitikken, at DLR ikke udbetaler variable løndelev til hverken bestyrelse, direktion eller væsentlige risikotagere.

DLR har ved udformningen af aflønningspolitikken ønsket at fremme en lønpraksis, der er i overensstemmelse med og fremmer en sund og effektiv risikostyring, som ikke tilskynder til overdreven risikotagning, og som er i overensstemmelse med DLRs forretningsstrategi, værdier og langsigtede mål, herunder en holdbar forretningsmodel.

Bestyrelsen har nedsat et *aflønningsudvalg*, der forbereder bestyrelsens arbejde vedrørende aflønning. Aflønningsudvalget skal bl.a. forestå det forberedende arbejde for bestyrelsens beslutninger vedrørende aflønning, herunder lønpolitik og andre beslutninger herom, som kan have indflydelse på DLRs risikostyring. Udvalget skal herudover også forberede bestyrelsens opgave med udpegnings af væsentlige risikotagere.

Aflønningsudvalget består af 3 medlemmer. Formanden for DLRs aflønningsudvalg er administrerende direktør Vagn Hansen, og de øvrige medlemmer af udvalget er ordførende direktør Anders Dam samt juridisk konsulent Søren Jensen.

Udvalget har i 2016 afholdt 2 møder.

Kvantitative oplysninger om aflønning for medarbejdere, der er udpeget som væsentlige risikotagere, opdelt efter forretningsområde, fremgår af tabel 26.

Ingen personer i DLR har en løn på over 1 mio. EUR i regnskabsåret.

Tabel 26. Oplysninger om aflønning af medarbejdere, der er udpeget som væsentlige risikotagere

	(Mio. kr.)	
	2016	2015
Direktionen		
Fast vederlag	6,5	8,1
Variabelt vederlag	0,0	0,0
Vederlag til direktionen i alt	6,5	8,1
Antal direktionsmedlemmer, ultimo året	2	2
Særskilt vederlag for medlemmer af direktionen		
Adm. direktør Bent Andersen (indtil 30. april 2015)	0,0	2,2
Adm. direktør Jens Kr. A. Møller (fra 1. maj 2015)	3,8	3,4
Direktør Michael Jensen	2,7	2,5
Vederlag til direktionen i alt	6,5	8,1
Bestyrelsen		
Fast vederlag	2,0	2,0
Variabelt vederlag	0,0	0,0
Vederlag til bestyrelsen i alt	2,0	2,0
Antal bestyrelsesmedlemmer, ultimo året	14	14
Bestyrelsesformanden honoreres med 247,5 t. kr. årligt, næstformanden med 165 t. kr. årligt og bestyrelsesmedlemmerne i øvrigt med 110 t. kr. årligt.		
Formanden for revisionsudvalget honoreres herudover med 55 t. kr. årligt og revisionsudvalgets øvrige medlemmer med 27,5 t. kr. årligt.		
Formanden for risikoudvalget honoreres herudover med 55 t. kr. årligt og risikoudvalgets øvrige medlemmer med 27,5 t. kr. årligt.		
Øvrige ansatte med indflydelse på risikoprofilen		
Fast vederlag	16,7	13,5
Variabelt vederlag	0,0	0,0
Vederlag til øvrige ansatte med indflydelse på risikoprofilen, i alt	16,7	13,5
Antal ansatte der har haft indflydelse på risikoprofilen	19	15
- Heraf fratrådte i løbet af året	4	2
Antal ansatte med indflydelse på risikoprofilen, ultimo året	15	13

Selskabet har ingen pensionsforpligtelser eller incitamentsprogrammer til ovennævnte personkreds.

APPENDIKS A

Tabel A1-A4: Leverage ratio-skemaer¹

Tabel A1. Skema LRSum: Afstemning mellem regnskabsmæssige aktiver og gearingsrelevante eksponeringer - oversigt

		Beløb pr. 31.12.2016
1	Samlede aktiver, jf. de offentliggjorte regnskaber	155.737.268.894
2	Justering for enheder, der er konsolideret med henblik på regnskabsførelse, men som ikke er omfattet af den lovbestemte konsolideringsramme	-
3	(Justering for omsætningsaktiver, der er opført på balancen i henhold til de gældende regnskabsregler, men er udeladt af det samlede eksponeringsmål udtrykt ved gearingsgraden i henhold til artikel 429, stk. 13, i forordning (EU) nr. 575/2013)	-
4	Justeringer for afledte finansielle instrumenter	10.415.701
5	Justering for værdipapirfinansieringstransaktioner (»SFT'er«)	-
6	Justering for ikke-balanceførte poster (dvs. konvertering af ikke-balanceførte eksponeringer til kreditækvivalente beløb)	4.237.417.221
EU-6a	(Justering for koncerninterne eksponeringer, der er udeladt af det samlede eksponeringsmål udtrykt ved gearingsgraden i henhold til artikel 429, stk. 7, i forordning (EU) nr. 575/2013)	-
EU-6b	(Justering for eksponeringer, der er udeladt af det samlede eksponeringsmål udtrykt ved gearingsgraden i henhold til artikel 429, stk. 14, i forordning (EU) nr. 575/2013)	-
7	Andre justeringer	-
8	Samlet eksponeringsmål udtrykt ved gearingsgraden	159.985.101.816

Tabel A2. Skema LRCom: Oplysninger om gearingsgrad – fælles regler

		Gearingsgradsrelevante eksponeringer, jf. CRR
Balanceførte eksponeringer (ekskl. derivater og SFT'er)		
1	Balanceførte poster (ekskl. derivater, SFT'er og omsætningsaktiver, men inkl. sikkerhedsstillelse)	155.726.853.193
2	(Værdien af aktiver fratrukket ved opgørelsen af kernekapital)	-699.917.879
3	Samlede balanceførte eksponeringer (bortset fra derivater, SFT'er og omsætningsaktiver (summen af række 1 og 2))	155.026.935.314
Derivateksponeringer		
4	Genanskaffelsesomkostninger i forbindelse med alle derivattransaktioner (dvs. fratrukket godkendt variationsmargen modtaget kontant)	-
5	Tillægsbeløb for potentiel fremtidig eksponering i forbindelse med alle derivattransaktioner (markedsværdimetoden)	-
EU-5a	Eksponering bestemt efter den oprindelige eksponeringsmetode	10.415.701
6	Gross-up for sikkerhedsstillelse i forbindelse med derivatkontrakter, hvis fratrukket i de balanceførte aktiver i henhold til de gældende regnskabsregler	-
7	(Fradrag af aktiver i form af fordringer for variationsmargen udbetalt kontant i forbindelse med derivattransaktioner)	-
8	(Ikke medregnet CCP-element af kundeclearede handelseksponeringer)	-
9	Justeret faktisk notionel værdi af solgte kreditderivater	-
10	(Justerede faktiske notionelle værdijusteringer og fradrag af tillæg for solgte kreditderivater)	-
11	Samlede derivateksponeringer (summen af række 4-10)	10.415.701

¹ Jf. Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2016/200 af 15. februar 2016 om gennemførelsesmæssige tekniske standarder for indberetning af gearingsgraden for institutter i medfør af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 575/2013

SFT-eksponeringer		
12	Bruttoaktiver, der er indgået i SFT'er (uden netting), efter justering for regnskabsmæssige transaktioner vedrørende salg	-
13	(Kontantgæld og kontantfordringer (nettede beløb) hidrørende fra bruttoaktiver, der er indgået i SFT'er)	-
14	Eksponering mod modpartskreditrisiko for SFT-aktiver	-
EU-14a	Undtagelse for SFT'er: Eksponering mod modpartskreditrisiko, jf. artikel 429b, stk. 4, og artikel 222 i forordning (EU) nr. 575/2013	-
15	Eksponeringer i forbindelse med agenttransaktioner	-
EU-15a	(Ikke medregnet CCP-element af kundeclearet SFT-eksponering)	-
16	Samlede eksponeringer mod værdipapirfinansieringstransaktioner (summen af række 12-15a)	-
Andre ikkebalanceførte eksponeringer		
17	Ikke-balanceførte eksponeringer til den notionelle bruttoværdi	-
18	(Justeringer for konvertering til kreditækvivalente beløb)	4.237.417.221
19	Andre ikkebalanceførte eksponeringer (summen af række 17 og 18)	4.237.417.221
[Balanceførte og ikkebalanceførte eksponeringer, som i overensstemmelse med artikel 429, stk. 7 og 14, i forordning (EU) nr. 575/2013 ikke er medregnet]		
EU-19a	(Balanceførte og ikkebalanceførte koncerninterne eksponeringer (individuelt grundlag), som i overensstemmelse med artikel 429, stk. 7, i forordning (EU) nr. 575/2013 ikke er medregnet)	-
EU-19b	(Balanceførte og ikkebalanceførte eksponeringer, som i overensstemmelse med artikel 429, stk. 14, i forordning (EU) nr. 575/2013 ikke er medregnet)	-
Kapitaleksponering og samlet eksponeringsmål		
20	Kernekapital	11.560.158.976
21	Samlet eksponeringsmål udtrykt ved gearinggraden (summen af række 3, 11, 16, 19, EU-19a og EU-19b)	159.274.768.236
Gearinggrad		
22	Gearinggrad	7,26%
Valg af overgangsordninger og beløbsangivelse af omsætningsposter, der ikke længere indregnes		
EU-23	Valg af overgangsordninger for definitionen af kapitalmålet	-
EU-24	Omsætningsposter, som i henhold til artikel 429, stk. 11, i forordning (EU) nr. 575/2013 ikke længere indregnes	-

Tabel A3. Skema LRSpl: Opdeling af balanceførte eksponeringer (ekskl. derivater, SFT'er og ikke medregnede eksponeringer)

		Gearingsgradsrelevante eksponeringer, jf. CRR
EU-1	Samlede balanceførte eksponeringer (ekskl. derivater, SFT'er og ikke medregnede eksponeringer)	155.726.853.193
EU-2	Eksponeringer i handelsbeholdningen	13.625.418.908
EU-3	Eksponeringer uden for handelsbeholdningen	142.101.434.285
EU-4	Særligt dækkede obligationer og særligt dækkede realkreditobligationer	91.115.151
EU-5	Eksponeringer, der behandles som eksponeringer mod stater	48.173.514
EU-6	Eksponeringer mod regionale myndigheder, multilaterale udviklingsbanker, internationale organisationer og offentlige enheder, der <u>ikke</u> behandles som stater	-
EU-7	Institutter	2.442.160.020
EU-8	Eksponeringer, for hvilke der er stillet sikkerhed i form af pant i fast ejendom	29.823.086.430
EU-9	Detaleksponeringer	106.750.437
EU-10	Selskaber	100.741.120.613
EU-11	Eksponeringer ved misligholdelse	8.384.398.282
EU-12	Andre eksponeringer (f.eks. aktieeksponeringer, securitiseringer og andre aktiver, der ikke er gældsforpligtelser)	464.629.838

Tabel A4. Skema LRQua: Oplysninger om kvalitative elementer

Kolonne		Fritekst
1	Beskrivelse af proceduren for styring af risikoen for overdreven gearing	DLR opererer med en betydelig overdækning i forhold til gearingskravet. Der overvåges samtidig løbende en række parametre med henblik på at undgå, at DLR kommer i konflikt med det af bestyrelsen fastlagte mål for gearing.
2	Beskrivelse af de faktorer, der har haft en indflydelse på gearingsgraden i den periode, som den offentliggjorte gearingsgrad vedrører	En række faktorer påvirker udviklingen i DLRs gearing, herunder bl.a. udviklingen i DLRs kapital-situation og eventuel udlånsvækst. Der er i 2016 sket et mindre fald i DLRs kapitalgrundlag, mens der har været en positiv udlånsvækst.

APPENDIKS B

Tabel B1. Hovedegenskaber ved DLRs udstedte kapitalinstrumenter

1	Udsteder	DLR Kredit A/S
2	Entydigt id (f.eks. CUSIP-, ISIN- eller Bloomberg-id for private investeringer)	DK0030303854
3	Gældende lovgivning for instrumentet	Dansk ret
	<i>Regulering</i>	
4	Overgangsbestemmelser i henhold til forordning (EU) nr. 575/2013	Hybrid kernekapital
5	Bestemmelser efter overgangsbestemmelser i henhold til forordning (EU) nr. 575/2013	Hybrid kernekapital
6	Kapitalinstrumenter indregnes på solo/(del-)konsolideret/solo & (del-)konsolideret niveau	
7	Instrumenttype (typer angives for hver jurisdiktion)	Hybrid kernekapital
8	Beløb indregnet i kapitalgrundlaget (i millioner kroner pr. seneste indberetningsdato)	1.300 mio. dkk
9	Nominal værdi af instrumentet	1.300 mio. dkk
9 a	Emissionskurs	100
9 b	Indfrielseskurs	100
10	Regnskabsmæssig klassificering	Forpligtelse – amortiseret kostpris
11	Oprindelig udstedelsesdato	27. august 2012
12	Uendelig løbetid eller med forfald	Uamortisabelt
13	Oprindelig forfaldsdato	Ingen forfaldsdato
14	Udsteder-call med forbehold af forudgående myndighedsgodkendelse	Ja
15	Dato for calloption, datoer for eventuelle calls og indfrielsesbeløb	27. august 2017
16	Datoer for eventuelle efterfølgende calls	Halvårlig i forbindelse med terminsbetalinger
	<i>Kuponrente/udbytte</i>	
17	Fast eller variabel udbytte/fast eller variabel kuponrente	Variabel
18	Kuponrente og tilknyttet indeks	Cibor 6 + 825 bps.
19	Tilstedeværelse af "dividend stopper"	Nej
20 a	Frit valg, delvist frit valg eller obligatorisk (med hensyn til tidspunkt)	Frit valg
20 b	Frit valg, delvist frit valg eller obligatorisk	Frit valg
21	Eksistens af step-up eller andet incitament til indfrielse	Nej
22	Ikke-kumulativt eller kumulativt	Ikke-kumulativt
23	Konvertibelt eller ikke-konvertibelt	Konvertibelt
24	Hvis konvertibelt, konverteringsudløser(e)	- Egentlig kernekapitalprocent < 7 - DLR ikke opfylder kapitalkrav eller på anden måde er nødlidende - Finanstilsynet vurderer, at der er nærliggende risiko for, at DLR ikke overholder kapitalkravene.
25	Hvis konvertibelt, helt eller delvist	Fuldt ud eller delvist
26	Hvis konvertibelt, konverteringssats	Konverteringskursen fastsættes som udsteders indre værdi på beregningstidspunktet, dog således at den indkapslede reserve medregnes til kurs 57,56.
27	Hvis konvertibelt, obligatorisk eller valgfri konvertering	Obligatorisk
28	Hvis konvertibelt: angiv instrumenttype, der kan konverteres til	Egentlig kernekapital
29	Hvis konvertibelt: angiv udsteder for det instrument, der konverteres til	Aktie
30	<i>Egenskaber for nedskrivning</i>	Nej
31	Hvis nedskrivning: nedskrivningsudløser(e)	
32	Hvis nedskrivning: hel eller delvis	
33	Hvis nedskrivning: permanent eller midlertidig	
34	Hvis midlertidig nedskrivning: beskriv opskrivningsmekanismen	
35	Position i efterstilleleshierarki ved likvidation (angiv instrumenttype, der er umiddelbart over instrumentet)	I øjeblikket Senior Secured bonds
36	Ikke overensstemmende egenskaber efter overgangsperiode	Nej
37	Hvis ja, angives ikke overensstemmende egenskaber	